VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

22.4.2026 (6.3 Bính Ngọ)

Số 48 (4339)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đặt phát triển văn hóa, xã hội và xây dựng con người Hà Tĩnh ở vị trí nền tảng

[2]

ĐẠI BIỂU CHO Ý KIẾN DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Tạo ra xung lực mới, thúc đẩy phát triển mang tính đột phá

[3]

TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 80-NQ/TW VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Nâng cao vai trò báo chí trong kỷ nguyên số

[7]

Để sách thật sự "sống" trong trường học

[10]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Đừng để "điểm hẹn văn hóa" phải lo chuyện gửi xe

● **KIỀU GIANG**

Trong hệ thống thiết chế văn hóa đô thị, Đường Sách TP.HCM là mô hình đặc thù, có ý nghĩa tham chiếu cho nhiều địa phương. Sau hơn 10 năm phát triển, không gian này đã vượt khỏi vai trò một tuyến phố bán sách mà trở thành điểm hẹn văn hóa với các hoạt động giao lưu, giới thiệu sách, giáo dục cộng đồng, góp phần nuôi dưỡng thói quen đọc.

Sự tồn tại và vận hành của Đường Sách TP.HCM phù hợp với các định hướng lớn được nêu trong Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam;

(Xem tiếp trang 2)

NGUY CƠ TÀU CỔ Ở HỘI AN BỊ HỦY HOẠI NGHIÊM TRỌNG

Nếu không được khai quật kịp thời

[5]

Nếu không có biện pháp khai quật khẩn trương trong thời gian tới, di vật tàu cổ ở Hội An sẽ bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Trong ảnh: Tàu cổ xuất hiện ngày 8.11.2025 **Ảnh: K.CHI**

BẢO VỆ TRẺ EM DƯỚI 16 TUỔI SỬ DỤNG MẠNG XÃ HỘI

Thế giới tăng tốc dựng "hàng rào số"

[13]

"CHUẨN HÓA" TRẠM SẠC XE ĐIỆN TẠI KHU CHUNG CƯ:

Đảm bảo an toàn, khả thi và không gây xáo trộn

[4]

Đánh thức sức mạnh nội sinh từ du lịch thể thao

[15]

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đặt phát triển văn hóa, xã hội và xây dựng con người Hà Tĩnh ở vị trí nền tảng

Chiều qua 21.4, tại Hà Tĩnh, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Đoàn công tác Trung ương đã làm việc với Ban Thường vụ Tỉnh ủy Hà Tĩnh về tình hình, kết quả triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, Đại hội XX của Đảng bộ tỉnh; các chủ trương, nghị quyết chiến lược của Trung ương và định hướng nhiệm vụ chiến lược phát triển tỉnh Hà Tĩnh trong thời gian tới.

Chỉ rõ Hà Tĩnh vẫn còn một số hạn chế cần tập trung khắc phục, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh, tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm ở một số nơi chưa thực sự mạnh mẽ, chưa tạo bứt phá rõ nét; công tác quản lý nhà nước trên một số lĩnh vực còn bất cập; kinh tế phát triển chưa bền vững; kết cấu hạ tầng còn thiếu đồng bộ; chất lượng dịch vụ, du lịch chưa tương xứng với tiềm năng; nguồn nhân lực chất lượng cao chưa đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn tới.

Cùng với đó, môi trường đầu tư, kinh doanh của Hà Tĩnh chưa tạo được sức hút đủ mạnh; cải cách hành chính ở một số lĩnh vực còn chậm; liên kết vùng và kết nối nội tỉnh chưa hiệu quả; khu vực doanh nghiệp tư nhân còn nhỏ, năng lực cạnh tranh hạn chế; chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo chưa trở thành động lực rõ nét; công tác quản lý tài nguyên, môi trường cần tiếp tục được siết chặt hơn để bảo đảm phát triển bền vững. Nhấn mạnh Hà Tĩnh có nhiều lợi thế để bứt phá, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chỉ rõ, Hà Tĩnh phải có tư duy phát triển mới, hành động quyết liệt và đột phá hơn để biến lợi thế thành động lực tăng trưởng bền vững. Hà Tĩnh cần tập trung cao độ, phát huy tối đa tiềm năng, lợi thế, khơi dậy khát vọng phát triển, tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, quyết tâm đạt mục tiêu tăng trưởng nhanh và bền vững trong giai đoạn tới.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc **Ảnh: TTXVN**

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đề nghị, Hà Tĩnh cần nhận thức sâu sắc trọng trách và vinh dự của một vùng đất giàu truyền thống, từ đó khơi dậy khát vọng phát triển mạnh mẽ hơn. Tỉnh cần tiếp tục thu hút đầu tư có chọn lọc, ưu tiên công nghiệp nền tảng, công nghệ cao, năng lượng sạch; đồng thời phát triển các động lực mới như kinh tế xanh, kinh tế số, kinh tế biển; đẩy mạnh dịch vụ chất lượng cao, đặc biệt là logistics để trở thành đầu mối giao thương khu vực; tập trung đầu tư hạ tầng chiến lược, nâng cao hiệu quả đầu tư công. Tỉnh cần tiếp tục hoàn thiện mô hình chính quyền hai cấp theo hướng liêm chính, kiến tạo; xây dựng đội ngũ cán bộ dám nghĩ, dám làm; cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, đẩy nhanh cải cách hành chính và chuyển đổi số, nâng cao chất lượng quản trị; phát triển nông nghiệp theo hướng sinh thái, hiện đại, chuyển đổi số; gắn với xây dựng nông thôn mới, phát triển kinh tế nông thôn, du lịch cộng đồng; chú trọng khu vực miền núi phía tây, tạo sinh kế bền vững cho người dân.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu, cần đặt phát triển văn hóa, xã hội và xây dựng con người Hà Tĩnh ở vị trí nền tảng, động lực nội sinh cho phát triển nhanh và bền vững; phát huy truyền thống "địa linh, nhân kiệt", gìn giữ và lan tỏa các giá trị hiếu học, nghĩa tình, kiên cường; đồng thời biến văn hóa thành nguồn lực phát triển thông qua công nghiệp văn hóa, du lịch thông minh, giáo dục trải nghiệm; tập trung nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; quan tâm vùng khó khăn, biên giới; chăm lo sức khỏe nhân dân, an sinh xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống và hạnh phúc của nhân dân; phát huy truyền thống "tương thân, tương ái", huy động nguồn lực xã hội, hỗ trợ người nghèo, người yếu thế.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, tiếp tục củng cố vững chắc quốc phòng, an ninh, giữ môi trường ổn định, an toàn cho phát triển. Đối với khu vực biên giới, cần đặc biệt chú trọng quản lý, bảo vệ vững chắc chủ quyền gắn với phát triển kinh tế - xã hội; coi trọng "giữ đất, giữ rừng, giữ dân, giữ bản sắc văn hóa", xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân và thế trận lòng dân vững chắc; mở rộng đối ngoại, tăng cường hợp tác với các địa phương nước bạn Lào, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định cho phát triển lâu dài...

● Sáng cùng ngày, Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ tỉnh Hà Tĩnh tổ chức trọng thể Lễ kỷ niệm 120 năm Ngày sinh Tổng Bí thư Hà Huy Tập (24.4.1906 - 24.4.2026), người chiến sĩ cộng sản kiên trung, bất khuất, nhà lãnh đạo chủ chốt, tiền bối tiêu biểu, tài năng, nhà lý luận xuất sắc của Đảng và cách mạng Việt Nam. Tham dự Lễ kỷ niệm có Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm; nguyên Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh...

Phát biểu tại buổi Lễ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh, cuộc đời cách mạng của đồng chí Hà Huy Tập là biểu tượng cao đẹp của một trí thức trẻ giàu lòng yêu nước, sớm giác ngộ lý tưởng vô sản và con đường cứu nước của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc. Ở đồng chí hội tụ tư duy lý luận sắc bén, bản lĩnh kiên cường, khí tiết người cộng sản chân chính, trọn đời hiến dâng cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc. Tự hào về cuộc đời, sự nghiệp vẻ vang và xúc động trước tấm gương hy sinh của đồng chí Hà Huy Tập cùng các anh hùng liệt sĩ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước bày tỏ, chúng ta càng thấm thía trách nhiệm trước Đảng, trước nhân dân và tương lai dân tộc; tự nhắc mình không ngừng rèn luyện, học tập, noi theo các bậc tiền bối...

P.V (tổng hợp)

Đừng để...

(Tiếp theo trang 1)

Nghị quyết số 30/NQ-CP của Chính phủ về Ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 80-NQ/TW và Chỉ thị số 04-CT/TW của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động xuất bản trong tình hình mới. Ở đó đều nhấn mạnh phát triển không gian văn hóa đọc trong cộng đồng, xây dựng thói quen đọc và nền tảng xã hội học tập. Việc duy trì, phát huy hiệu quả mô hình này chính là bước cụ thể hóa các chủ trương trên.

Thực tế cho thấy, mô hình này đã tạo ra hiệu ứng lan tỏa rõ rệt. Không chỉ thu hút bạn đọc, du khách, Đường Sách còn góp phần định hình thói quen tiếp cận sách theo hướng gần gũi. Những buổi ra mắt sách, tọa đàm, hoạt động tương tác diễn ra thường xuyên đã biến việc đọc từ hành vi cá nhân thành một trải nghiệm cộng đồng. Tuy nhiên, một thiết chế văn hóa có sức sống như vậy lại từng "chao đảo" vì một câu chuyện tưởng chừng rất nhỏ: Bãi giữ xe. Những ngày qua, thông tin về việc phải tìm phương án thay thế các điểm giữ xe hiện hữu đã khiến không ít người làm nghề lẫn bạn đọc lo lắng. Bởi lẽ bãi giữ xe có vai trò trực tiếp trong việc duy trì dòng người đến với Đường Sách. Một không gian văn hóa dù được đầu tư tốt đến đâu nhưng nếu người dân khó tiếp cận, trải nghiệm sẽ bị gián đoạn.

Tại một cuộc họp mới đây do Sở VHTT TP.HCM chủ trì với sự tham gia của các Ban, Sở, ngành và địa phương, các bên liên quan đã cùng rà soát, đánh giá và đưa ra phương án xử lý. Việc tiếp tục duy trì điểm giữ xe đi kèm các yêu cầu về đảm bảo lối đi bộ, an ninh trật tự và mỹ quan đô thị, được xem là giải pháp phù hợp trong giai đoạn hiện nay.

Cuộc họp cũng cho thấy sự điều chỉnh trong phối hợp giữa các cơ quan quản lý. Những vướng mắc trước đó chủ yếu xuất phát từ việc thông tin chưa đồng bộ, cách hiểu chưa thống nhất giữa các đơn vị. Khi các bên cùng ngồi lại, trao đổi trực tiếp, phương án xử lý đã được thống nhất trên cơ sở hài hòa giữa nhu cầu thực tế phát triển văn hóa đọc và yêu cầu quản lý đô thị... Dẫu vậy, câu chuyện lần này cũng để lại một "dư âm" đáng suy nghĩ. Một thiết chế văn hóa tiêu biểu, đã được khẳng định về vai trò, lại có lúc đứng trước nguy cơ gián đoạn hoạt động chỉ vì hạ tầng phụ trợ chưa được tính toán ổn định. Việc quy hoạch, bố trí bãi giữ xe, tổ chức giao thông... cần được tính toán đồng bộ ngay từ đầu, thay vì xử lý khi phát sinh vướng mắc.

Sự việc lần này đã được tháo gỡ kịp thời, song cũng là lời nhắc về tính chủ động trong quản lý. Những "lấn cấn" nếu không được giải quyết sớm có thể ảnh hưởng đến hoạt động chung, thậm chí làm gián đoạn một không gian văn hóa đã được định hình. Đáng chú ý, câu chuyện diễn ra ngay trước Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam (21.4), thời điểm các hoạt động khuyến đọc được tổ chức rộng khắp. Đường Sách TP.HCM, với vai trò là một điểm nhấn của thành phố, càng cần được đảm bảo điều kiện hoạt động ổn định để phát huy hiệu quả trong dịp này.

Có thể thấy, giữ được một bãi trông xe không chỉ là giải quyết một nhu cầu cụ thể, mà còn là đảm bảo khả năng tiếp cận của người dân đối với một không gian văn hóa. Khi người dân đến dễ dàng, ở lại lâu hơn, tương tác nhiều hơn, thì giá trị của Đường Sách mới được phát huy đầy đủ. ■

ĐẠI BIỂU CHO Ý KIẾN DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Tạo ra xung lực mới, thúc đẩy phát triển mang tính đột phá

● THU SÂM

Sáng nay 22.4, Quốc hội sẽ thảo luận tại Hội trường về dự thảo Nghị quyết phát triển văn hóa Việt Nam, dự kiến sẽ biểu quyết thông qua vào ngày 24.4. Không chỉ dừng lại ở yêu cầu hoàn thiện thể chế, Nghị quyết còn được kỳ vọng, sau khi được Quốc hội thông qua sẽ khơi thông nguồn lực, đưa văn hóa thực sự trở thành nền tảng phát triển, đồng thời là động lực nội sinh quan trọng của phát triển đất nước.

Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trình bày Tờ trình về Dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam **Ảnh: TR.HUẤN**

Trước đó, sáng 20.4, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh, trình bày Tờ trình về dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam. Theo Bộ trưởng, dự thảo Nghị quyết đã quán triệt cụ thể hóa các quan điểm, mục tiêu của Nghị quyết 80, chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển văn hóa Việt Nam, tập trung xây dựng các chính sách mang tính then chốt để tháo gỡ điểm nghẽn, tạo cơ chế chính sách đột phá để khơi thông nội lực, sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực phát triển văn hóa.

Dự thảo Nghị quyết sau khi được tiếp thu chỉnh lý gồm 13 điều với 10 nhóm chính sách cụ thể. Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cũng khẳng định, dự thảo Nghị quyết cơ bản không phát sinh về nhân lực bộ máy so với hiện hành, nguồn lực tài chính bảo đảm thực hiện Nghị quyết từ nguồn ngân sách trung ương, địa phương và các nguồn lực khác theo quy định. "Nghị quyết khi được Quốc hội thông qua sẽ có tác động tích cực khơi thông các nguồn lực cho phát triển văn hóa, tạo khuôn khổ pháp lý quan trọng để Chính phủ quy định cụ thể và có thể điều chỉnh linh hoạt, kịp thời khắc phục tháo gỡ khó khăn vướng mắc đạt được các mục tiêu nhiệm vụ mà Nghị quyết 80 đề ra", Bộ trưởng nhấn mạnh.

Đại biểu Vũ Minh Đạo (Lai Châu) đánh giá cao việc Chính phủ chủ động xây dựng và trình Quốc hội ban hành Nghị quyết theo trình tự, thủ tục rút gọn nhằm kịp thời thể chế hóa các chủ trương lớn của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị. Theo đại biểu, việc ban hành nghị quyết chuyên đề về phát triển văn hóa trong bối cảnh hiện nay là hết sức cần thiết, góp phần khơi thông nguồn lực, tạo động lực mới cho phát triển văn hóa, con người Việt Nam gắn với yêu cầu phát triển nhanh và bền vững.

Hòa thượng Thích Bảo Nghiêm (Hà Nội) cho rằng, văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn trở thành nguồn lực nội sinh quan trọng của tăng trưởng. Nếu được hoàn thiện theo hướng tập trung, có trọng tâm và kiểm soát tốt rủi ro, Nghị quyết hoàn toàn có thể tạo ra bước chuyển quan trọng, đưa văn hóa từ vị trí là lĩnh vực tiêu dùng ngân sách trở thành ngành tạo giá trị, đóng góp thiết thực cho tăng trưởng và nâng cao sức mạnh quốc gia. Đối với đề xuất xác lập Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11, đại biểu cho rằng đây là sáng kiến đáng ghi nhận. Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở việc cho người lao động nghỉ làm và miễn phí tham quan thì hiệu quả lan tỏa chưa cao. Đại biểu đề nghị cần thiết kế ngày này thành một sự kiện văn hóa sáng tạo mang tầm quốc gia, gắn với các hoạt động lễ hội, tuần lễ công nghiệp sáng tạo, kích cầu du lịch và tiêu dùng văn hóa, qua đó vừa mang ý nghĩa tinh thần, vừa tạo ra giá trị kinh tế - xã hội rõ rệt.

Đại biểu chuyên trách Ủy ban Văn hóa và Xã hội Bùi Hoài Sơn cũng bày tỏ sự đồng tình, đánh giá cao dự thảo Nghị quyết. Theo ông, đây là văn bản có ý nghĩa lớn, thể hiện bước chuyển quan trọng trong tư duy làm chính sách: Từ chỗ coi văn hóa là lĩnh vực cần quan tâm, sang xác lập văn hóa là lĩnh vực cần cơ chế đặc thù, nguồn lực đặc thù và cách tiếp cận phát triển riêng. Đại biểu Sơn nhận định, dự thảo đã nhận diện khá đầy đủ các "điểm nghẽn" của văn hóa hiện nay, từ nguồn lực đầu tư, đất đai, hạ tầng, công nghiệp văn hóa, nhân lực đặc thù đến cơ chế đặt hàng sáng tạo và bảo tồn giá trị truyền thống. Nhiều nội dung đáng chú ý như đề xuất xác lập Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11, bảo đảm chi cho văn hóa tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước, hình thành các cụm công nghiệp sáng tạo, thúc đẩy hợp tác công - tư trong một số thiết chế văn hóa, hay chính sách đãi ngộ đối với nghệ sĩ, nghệ nhân, vận động viên…

Theo đại biểu Bùi Hoài Sơn, nếu được thể chế hóa, những chính sách này sẽ tạo ra xung lực mới, góp phần thúc đẩy phát triển văn hóa trong bối cảnh hiện nay. Bên cạnh đó, đại biểu đề xuất nghiên cứu bổ sung cơ chế dành một tỷ lệ nhất định, khoảng 1% tổng mức đầu tư của các công trình hạ tầng công cộng sử dụng vốn nhà nước để đầu tư cho các hạng mục văn hóa, nghệ thuật gắn với chính công trình đó, qua đó bảo đảm tính bền vững và lan tỏa của giá trị văn hóa trong đời sống.

Đóng góp vào dự thảo Nghị quyết, đại biểu Tạ Đình Thi (Hà Nội) tập trung vào một số vấn đề lớn, đề nghị tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện để bảo đảm tính khả thi và hiệu quả khi triển khai. Theo đại biểu, dự thảo đã bước đầu đề cập đến văn hóa số và hạ tầng dữ liệu, song cần tiếp tục hoàn thiện chính sách ưu đãi đối với hoạt động nghiên cứu và phát triển, cũng như ứng dụng công nghệ mới trong lĩnh vực văn hóa, nhằm tạo ra các sản phẩm văn hóa có giá trị và sức cạnh tranh. Liên quan đến Quỹ văn hóa nghệ thuật, đại biểu đề nghị nghiên cứu cơ chế vận hành linh hoạt hơn, phù hợp với đặc thù sáng tạo. Đồng thời, trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, cần tiếp tục hoàn thiện chính sách thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao, tạo điều kiện thuận lợi cho các chuyên gia, nghệ sĩ quốc tế tham gia vào các hoạt động văn hóa tại Việt Nam.

Ở góc độ cải cách thủ tục hành chính, đại biểu cho rằng cần tiếp tục đơn giản hóa quy trình, tạo thuận lợi cho các hoạt động hợp tác quốc tế trong lĩnh vực văn hóa, đặc biệt là trong sản xuất các sản phẩm công nghiệp văn hóa như điện ảnh. Về mô hình quản trị, đại biểu đề nghị tiếp tục nghiên cứu các cơ chế thí điểm nhằm phát huy vai trò của cộng đồng trong quản lý và khai thác thiết chế văn hóa cơ sở, đồng thời khuyến khích các mô hình sáng tạo gắn với bảo tồn và phát huy giá trị di sản.

Đối với nguồn lực đầu tư, đại biểu đánh giá cao quy định về bảo đảm chi cho văn hóa tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước, đồng thời nhấn mạnh cần gắn việc phân bổ nguồn lực với hiệu quả đầu ra, tránh tình trạng đầu tư dàn trải, kém hiệu quả.

Bên cạnh đó, để bảo đảm tính thống nhất của hệ thống pháp luật, đại biểu đề nghị tiếp tục rà soát, hoàn thiện các quy định liên quan, đồng thời có cơ chế linh hoạt trong xử lý những vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện, nhằm tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các chủ thể tham gia hoạt động văn hóa. Từ góc nhìn tổng thể, đại biểu Tạ Đình Thi nhấn mạnh trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0 và hội nhập quốc tế, văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn có thể trở thành ngành kinh tế mũi nhọn dựa trên khoa học công nghệ và sức mạnh mềm. Do đó, việc hoàn thiện Nghị quyết có ý nghĩa quan trọng trong việc tạo lập hành lang pháp lý, mở đường cho sự phát triển của lĩnh vực này.

Những ý kiến tâm huyết, trách nhiệm của các đại biểu cho thấy sự đồng thuận cao về tầm quan trọng của việc ban hành Nghị quyết phát triển văn hóa Việt Nam trong giai đoạn hiện nay. Không chỉ dừng lại ở việc hoàn thiện thể chế, Nghị quyết được kỳ vọng sẽ tạo ra bước chuyển mạnh mẽ trong tư duy và hành động, khơi thông nguồn lực, thúc đẩy sáng tạo, đưa văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần, đồng thời là động lực nội sinh quan trọng của phát triển bền vững đất nước trong thời kỳ mới. ■

Cứu cụ bà thoát nạn trong gang tấc

Sự việc xảy ra vào hồi 8h52 sáng ngày 20.4, tại Km271+320 thuộc khu gian Yên Lý, xã Hùng Châu (Nghệ An). Theo hình ảnh từ camera an ninh khu vực ghi lại, vào thời điểm trên, một cụ bà đang mải mê nhặt ve chai ngay trên đường ray. Do sơ suất và thiếu quan sát, cụ bà đã không hề hay biết đoàn tàu đang lao tới với tốc độ cao, bất chấp tín hiệu còi tàu vang lên dồn dập cùng những tiếng tri hô cảnh báo của người dân xung quanh.

Trong lúc đó, anh Dương Văn Kiên, công nhân duy tu thuộc Cung đường Yên Lý (Công ty Cổ phần Đường sắt Nghệ Tĩnh), đang thực hiện nhiệm vụ trên tuyến. Vừa di chuyển vào vị trí an toàn theo lệnh để nhường đường cho tàu chạy, anh Kiên bất ngờ phát hiện cụ bà vẫn thản nhiên đi bộ trên đường sắt và không có phản ứng gì trước nguy hiểm cận kề. Nhận thấy tính mạng của người dân đang bị đe dọa nghiêm trọng, anh Kiên đã không chút do dự, lập tức lao tới và dùng hết sức mình kéo cụ bà ra khỏi phạm vi đường ray.

Sự quyết đoán và tinh thần dũng cảm của anh Kiên đã giúp cụ bà thoát khỏi vụ tai nạn chỉ trong gang tấc. Sự việc diễn ra quá nhanh khiến những người chứng kiến không khỏi bàng hoàng nhưng cũng vô cùng cảm phục trước hành động của người công nhân đường sắt.

P.V

Đã tìm thấy nam sinh sau hơn 36 giờ mất tích trên núi Tam Đảo

Sáng 21.4, thông tin từ UBND xã Đạo Trù (Phú Thọ) cho biết, khoảng 6h cùng ngày, lực lượng chức năng đã tìm thấy nam sinh Nguyễn Tuấn Anh (19 tuổi, Hà Nội) sau hơn 36h mất tích khi leo núi tại khu vực rừng Tam Đảo.

Ông Lưu Xuân Năm, Phó Chủ tịch UBND xã Đạo Trù cho biết: Sau nhiều giờ tìm kiếm, lực lực chức năng đã tìm thấy nam sinh Nguyễn Tuấn Anh ở điểm cao khoảng 600m. Hiện, các lực lượng chức năng đang tiếp tục triển khai các biện pháp đảm bảo an toàn đưa nam sinh xuống núi và theo dõi tình trạng sức khỏe của nam sinh. Trước đó, sáng 19.4, nam sinh Nguyễn Tuấn Anh cùng nhóm 10 người xuất phát từ khu vực dốc Rít (thôn Vĩnh Ninh, xã Đạo Trù) để chinh phục đỉnh Tam Đảo Bắc (có độ cao khoảng 1.592m). Trong quá trình di chuyển qua địa hình rừng núi phức tạp, đến khoảng 18h cùng ngày, nhóm đã bị lạc mất Tuấn Anh và không thể liên lạc được.

Xã Đạo Trù đã khẩn trương huy động lực hơn 100 người gồm công an, quân sự, y tế, kiểm lâm, nhân dân địa phương; sử dụng flycam gắn camera nhiệt để rà soát diện rộng, tập trung vào những khu vực rừng rậm, địa hình hiểm trở, các vị trí xung yếu có nguy cơ cao để tìm kiếm nam sinh.

B.N

"CHUẨN HÓA" TRẠM SẠC XE ĐIỆN TẠI KHU CHUNG CƯ:

Đảm bảo an toàn, khả thi và không gây xáo trộn

Bài, ảnh: TUẤN ĐÔNG

Trước bối cảnh phương tiện điện tăng nhanh, Bộ Xây dựng đang hoàn thiện quy chuẩn nhà chung cư theo chỉ đạo của Chính phủ, bổ sung tiêu chuẩn trạm sạc, khu để xe và đổi pin.

Theo bà Hoàng Thu Hằng, Phó Cục trưởng Cục Quản lý nhà và thị trường bất động sản (Bộ Xây dựng), đây không chỉ là yêu cầu kỹ thuật mà là bước đi then chốt bảo đảm an toàn và thúc đẩy chuyển đổi xanh ở tầm quốc gia.

Quy định hiện hành bộc lộ những khoảng trống

Sự bùng nổ phương tiện điện tại Việt Nam đang diễn ra với tốc độ nhanh hơn dự báo, tạo áp lực rõ rệt lên hạ tầng đô thị, đặc biệt tại các khu chung cư. Điểm đáng chú ý, tốc độ tăng phương tiện đang vượt xa sự phát triển hạ tầng sạc. Việt Nam hiện có hàng trăm trạm sạc công cộng cho ô tô điện, nhưng phân bố chưa đồng đều, chủ yếu tập trung trong hệ sinh thái của một số doanh nghiệp lớn, cho thấy sự phát triển còn "lệch pha". Ở góc độ kỹ thuật, áp lực lên hệ thống điện cũng bắt đầu hình thành. Năm 2025, điện năng tiêu thụ cho xe điện ước khoảng 2,1 tỉ kWh (khoảng 0,7% phụ tải), nhưng công suất sạc đồng thời có thể lên tới 6.000 - 12.000 MW, đặt ra yêu cầu quy hoạch phù hợp.

Trong khi đó, tại cấp độ công trình, đặc biệt là chung cư, khoảng trống hạ tầng ngày càng bộc lộ rõ. Phần lớn các tòa nhà xây dựng trước đây chưa tính đến xe điện, không có khu vực sạc riêng, chưa dự phòng công suất điện, dẫn đến tình trạng sạc tự phát, xe điện để xen lẫn xe xăng, thiếu phân vùng. Từ thực trạng này có thể thấy, hạ tầng trạm sạc tại khu đô thị và chung cư tại Việt Nam hiện vẫn thiếu và chưa đồng bộ, tiềm ẩn rủi ro về an toàn điện và cháy nổ. Thực tế này cũng đang tạo áp lực lên công tác quản lý vận hành nhà chung cư, khi các quy định hiện hành chưa theo kịp tốc độ phát triển của phương tiện mới. Tổng thể, thị trường đang hình thành nghịch lý: Xe điện tăng nhanh, hạ tầng sạc phát triển chưa đồng bộ, còn chung cư gần như "đi sau" quy chuẩn, trở thành điểm nghẽn cần sớm tháo gỡ.

Trao đổi với *Văn Hóa,* bà Hoàng Thu Hằng, Phó Cục trưởng Cục Quản lý nhà và thị trường bất động sản (Bộ Xây dựng) cho biết, hệ thống pháp luật hiện hành về nhà ở và quy chuẩn kỹ thuật nhà chung cư đã tương đối đầy đủ về quản lý vận hành, an toàn kỹ thuật, an toàn sinh mạng và phòng cháy chữa cháy. Tuy nhiên, trong bối cảnh phương tiện điện phát triển nhanh, các quy định này đã bộc lộ những khoảng trống khi chưa bao quát hết đặc thù kỹ thuật của xe điện và hệ thống sạc. "Xe điện có yêu cầu riêng về nguồn điện, thiết bị sạc, kiểm soát tải và mức độ an toàn, khác biệt đáng kể so với phương tiện sử dụng động cơ đốt trong. Vì vậy, việc bổ sung quy định là cần thiết để vừa đáp ứng nhu cầu thực tế, vừa bảo đảm an toàn, nhất là về phòng cháy chữa cháy", bà Hằng nhấn mạnh. Theo bà Hằng, việc hoàn thiện quy chuẩn không đơn thuần là bổ sung một số tiêu chí kỹ thuật, mà là điều chỉnh cách tiếp cận trong thiết kế và vận hành nhà chung cư, do liên quan trực tiếp đến nhiều chủ thể: Cư dân, chủ đầu tư, đơn vị quản lý vận hành, lực lượng phòng cháy chữa cháy và cơ quan quản lý nhà nước. Vì vậy, quá trình xây dựng quy định được Bộ Xây dựng triển khai theo hướng thận trọng, có đánh giá tác động nhiều chiều.

"Xe điện có yêu cầu riêng về nguồn điện, thiết bị sạc, kiểm soát tải và mức độ an toàn, khác biệt đáng kể so với phương tiện sử dụng động cơ đốt trong. Vì vậy, việc bổ sung quy định là cần thiết để vừa đáp ứng nhu cầu thực tế, vừa bảo đảm an toàn, nhất là về phòng cháy chữa cháy."

(Bà HOÀNG THU HẰNG, Phó Cục trưởng Cục Quản lý nhà và thị trường bất động sản, Bộ Xây dựng)

Thiết lập một hệ tiêu chuẩn riêng

Thực hiện chỉ đạo của Chính phủ tại Công điện 27/CĐ-TTg, Bộ Xây dựng đã tiến hành rà soát toàn bộ hệ thống quy chuẩn, tiêu chuẩn hiện hành; đồng thời yêu cầu các địa phương báo cáo tình hình triển khai, làm rõ những vướng mắc phát sinh trong bố trí, vận hành trạm sạc tại chung cư. Song song với đó, Bộ Xây dựng đã phối hợp khảo sát thực tế tại nhiều khu nhà ở có mật độ cư dân lớn như khu HH Linh Đàm, Times City, CT1 Thạch Bàn…, nơi xuất hiện các mô hình sạc tự phát hoặc tranh chấp trong bố trí không gian để xe điện. Bộ Xây dựng cũng đã tổ chức các hội thảo chuyên đề với sự tham gia của các Bộ, ngành, doanh nghiệp, chuyên gia và nhà khoa học để lấy ý kiến đa chiều trước khi hoàn thiện dự thảo. Các nội dung này được công khai để tham vấn rộng rãi theo quy định, trước khi gửi Bộ KH&CN thẩm định.

Theo bà Hoàng Thu Hằng, điểm cốt lõi của lần sửa đổi này là thiết lập một hệ tiêu chuẩn riêng cho xe điện trong nhà chung cư, thay vì lồng ghép hoặc "vá" vào các quy định cũ vốn được xây dựng cho phương tiện truyền thống. Một điểm đáng chú ý là quy chuẩn mới bắt buộc áp dụng đối với chung cư xây mới, trong khi với các công trình hiện hữu sẽ có cách tiếp cận linh hoạt, căn cứ vào điều kiện thực tế về không gian và hạ tầng kỹ thuật. "Chúng tôi phải cân đối giữa yêu cầu an toàn và tính khả thi, tránh gây xáo trộn lớn trong đời sống cư dân nhưng vẫn đảm bảo mục tiêu lâu dài là chuẩn hóa hạ tầng", bà Hằng cho biết.

Hiện dự thảo đã được gửi Bộ KH&CN thẩm định, dự kiến hoàn thiện và ban hành trước ngày 30.4.2026 theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. Đây được xem là bước đi quan trọng nhằm đưa hạ tầng sạc xe điện trở thành một cấu phần chính thức trong tiêu chuẩn thiết kế và vận hành nhà chung cư tại Việt Nam. ■

Trạm sạc xe điện trong khuôn viên khu đô thị Times City, phường Vĩnh Tuy (Hà Nội)

Dự thảo quy chuẩn tập trung vào ba nhóm nội dung

Khu vực sạc xe điện: Quy định rõ vị trí, thứ tự ưu tiên bố trí, phân vùng độc lập, giới hạn số lượng thiết bị sạc trong từng khu vực; đồng thời bổ sung yêu cầu kỹ thuật đối với hệ thống điện, chiếu sáng và thiết bị sạc nhằm kiểm soát rủi ro quá tải và cháy nổ.

Khu vực để xe điện: Yêu cầu tách biệt với khu để xe sử dụng nhiên liệu hóa thạch, siết chặt các tiêu chuẩn về hệ thống điện, thông gió, chiếu sáng và phòng cháy chữa cháy.

Khu vực đổi pin: Quy định cụ thể về vị trí lắp đặt, hệ thống điện, chống sét, chiếu sáng và tiêu chuẩn an toàn đối với tủ pin.

NGUY CƠ TÀU CỔ Ở HỘI AN BỊ HỦY HOẠI NGHIÊM TRỌNG:

Nếu không được khai quật kịp thời

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Liên quan đến di vật tàu cổ ở khu vực ven biển phường Hội An Tây (TP Đà Nẵng), Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa thế giới Hội An vừa có tờ trình gửi Sở VHTTDL Đà Nẵng về việc đề nghị xem xét trình cấp thẩm quyền chủ trương khai quật và bảo quản di vật.

Ông Phạm Phú Ngọc, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa thế giới Hội An (Trung tâm), cho biết đơn vị có văn bản báo cáo và đề xuất tham mưu Sở VHTTDL Đà Nẵng đề xuất thực hiện khai quật khảo cổ di vật theo hướng khai quật khẩn cấp. Tuy nhiên, qua đối chiếu một số quy định cũng như căn cứ thực tế hiện trạng thì không thể triển khai khai quật khẩn cấp như đề xuất trước đó. Thay vào đó sẽ tiến hành khai quật con tàu theo quy trình thông thường.

Thực tế địa điểm xuất lộ di vật tàu là nằm ở ven bờ biển của phường Hội An Tây, ngay trên bãi biển công cộng, không thuộc tình trạng "đang ở dưới nước" (ngoại trừ vào mùa mưa sóng biển dâng cao, các thời điểm còn lại trong năm di vật tàu không nằm ở dưới nước). Mặc dù di vật đã và đang bị tác động bởi các yếu tố có nguy cơ hủy hoại theo quy định về khai quật khảo cổ khẩn cấp, nhưng thời gian phát hiện di vật đã kéo dài từ cuối năm 2023 đến nay; dự lường công tác triển khai có tính phức tạp về kỹ thuật, thời gian, kinh phí do di vật có quy mô lớn; bên cạnh công tác khai quật khảo cổ cần thiết thực hiện công tác di chuyển và bảo quản đảm bảo di vật được gìn giữ lâu dài.

"Do đó, Trung tâm đề xuất thực hiện khai quật khảo cổ đối với di vật ở ven biển phường Hội An Tây theo hình thức khai quật khảo cổ trong lòng đất. Việc thực hiện khai quật khảo cổ đối với di vật được quy định Luật Di sản văn hóa và Nghị định số 308/2025/NĐ-CP", ông Ngọc cho biết. Đặc biệt, đây là di vật có quy mô lớn, thời điểm di vật xuất lộ rõ nhất có chiều rộng nhất là 5m, chiều dài phần xuất lộ đo được là 17,4m có thể chưa kết thúc do còn bị vùi lấp dưới cát, bằng vật liệu gỗ đã bị nhiễm mặn nhiều năm, việc bảo quản và phát huy tại chỗ không có tính khả thi. Do đó, song song với công tác khai quật khảo cổ đặt ra yêu cầu cấp thiết thực hiện công tác bảo quản nhằm phòng ngừa và hạn chế nguy cơ làm hư hỏng, gây hủy hoại di vật, phục vụ nghiên cứu và phát huy giá trị của di vật. Căn cứ quy định hiện hành, Trung tâm đề nghị Sở VHTTDL xem xét trình UBND thành phố Đà Nẵng cho chủ trương khai quật khảo cổ và bảo quản di vật tàu ở khu vực ven biển phường Hội An Tây để có cơ sở triển khai.

Di vật tàu cổ là một trong những tư liệu hiếm có phục vụ công tác nghiên cứu về lịch sử, văn hoá, quá trình hình thành phát triển của Hội An. Đây cũng là chứng tích vật chất duy nhất còn khá nguyên vẹn để có thể nghiên cứu làm rõ về hàng hải, hoạt động kinh tế, giao thương, cảnh quan môi trường, dân cư ở vùng đất Hội An thời kỳ trước, đặc biệt thời kỳ Hội An là đô thị thương cảng quan trọng nhất ở Đàng Trong. Mặt khác, di vật sẽ có nhiều đóng góp lớn cho định hướng xây dựng bảo tàng về tàu thuyền ở Việt Nam nói chung, Đà Nẵng nói riêng trong tương lai. Trong thời gian qua, khu vực bờ biển nơi phát hiện di vật đang bị tác động trực tiếp của thời tiết bất lợi, sóng biển, thuỷ triều khiến di vật bị bồi lấp, xuất lộ thường xuyên dẫn đến các nguy cơ hủy hoại di vật: Nấm mốc, vi sinh vật phát triển, di vật bị nứt, mục do bề mặt gỗ thay đổi trạng thái ướt, khô diễn ra hàng ngày, sự ma sát gây xê dịch cấu kiện khi bị sóng đánh, vùi lấp.

Hình ảnh di vật tàu xuất lộ trở lại trên bãi biển Hội An Tây vào tháng 11.2025

Thực tế, một vài cấu kiện của tàu đã bị sóng đánh rời ra khỏi thân tàu, bề mặt các cấu kiện xuất lộ đã xảy ra tình trạng rêu mốc cho thấy quá trình phân hủy đã bắt đầu; tốc độ xuống cấp sẽ diễn ra nhanh chóng và nguy cơ di vật bị hủy hoại nghiêm trọng hơn nếu không kịp thời, khẩn trương có giải pháp khai quật và bảo quản. "Vị trí xuất lộ di vật không chỉ nằm ở khu vực bờ biển chịu sự tác động của thời tiết bất lợi, chế độ thuỷ triều quanh năm mà nơi đây còn là khu vực bãi biển công cộng, nằm phía sau phạm vi hoạt động của khu nghỉ dưỡng du lịch nên việc bảo tồn và phát huy giá trị di vật tại chỗ là không có giải pháp khả thi", Giám đốc Trung tâm thông tin thêm.

Theo Trung tâm, sau khi UBND thành phố thống nhất chủ trương cho phép khai quật khảo cổ, đơn vị sẽ tham mưu Sở VHTTDL lập dự án khai quật trình UBND thành phố thẩm định phê duyệt, đồng thời lập hồ sơ đề nghị Bộ VHTTDL và các đơn vị liên quan cấp phép khai quật khảo cổ theo quy định. Trung tâm cũng đề xuất quy mô đầu tư với các nội dung trọng tâm như: Khai quật khảo cổ, thực hiện giải pháp kè chắn bao quanh địa điểm khảo cổ để ngăn nước; khai quật toàn bộ di vật tàu và khu vực lân cận xung quanh; thực hiện các nghiệp vụ theo quy định về công tác khảo cổ học; Di chuyển di vật về vị trí bảo quản, thực hiện giải pháp trục vớt, gia cố và di chuyển nguyên khối di vật tàu từ địa điểm khai quật đến vị trí bảo quản…

Trước đó *Văn Hóa* đã đưa tin, bài phản ánh, tháng 12.2023, di vật tàu cổ xuất lộ lần đầu tại khu vực ven biển phường Hội An Tây (trước đây là phường Cẩm An, TP Hội An), sau đó đã liên tục bị bồi lấp, xuất lộ với tần suất và mức độ khác nhau, đặc biệt là đầu tháng 11.2025, sau thời gian bị tác động mạnh bởi tình hình mưa bão, di vật tàu cổ đã xuất lộ gần như nguyên vẹn. Đây là một phát hiện mới về khảo cổ học, có ý nghĩa quan trọng trong việc nghiên cứu, bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. ■

Quảng Ngãi ra quy định mới về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa

UBND tỉnh Quảng Ngãi vừa ra Quyết định số 33 về việc ban hành Quy định quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn tỉnh, đánh dấu bước hoàn thiện quan trọng trong công tác bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển bền vững. Quyết định được xây dựng trên cơ sở đồng bộ với Luật Di sản văn hóa 2024 cùng các luật, nghị định và thông tư liên quan, nhằm tạo hành lang pháp lý chặt chẽ, thống nhất trong quản lý di sản.

Nội dung quy định bao quát toàn diện các loại hình di sản, từ di sản văn hóa phi vật thể, di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh đến di sản tư liệu. Theo đó, tỉnh xác định rõ nguyên tắc quản lý di sản gắn với bảo vệ môi trường, thích ứng biến đổi khí hậu và thúc đẩy chuyển đổi số trong kiểm kê, lưu trữ và quảng bá di sản. Công tác kiểm kê di sản được thực hiện định kỳ, trong đó Sở VHTTDL đóng vai trò đầu mối tham mưu, phối hợp với các địa phương rà soát, cập nhật dữ liệu di sản.

Trong lĩnh vực di sản phi vật thể, tỉnh chú trọng bảo tồn gắn với phát huy vai trò của cộng đồng và nghệ nhân. Các chính sách hỗ trợ, đãi ngộ đối với chủ thể di sản được thực hiện theo quy định của Chính phủ, đồng thời khuyến khích hoạt động truyền dạy, phục hồi các giá trị có nguy cơ mai một. Đối với di tích, Quy định yêu cầu quản lý chặt chẽ về đất đai, không gian, bảo đảm việc tu bổ, phục hồi đúng quy trình kỹ thuật và pháp luật. Các hoạt động lễ hội, dịch vụ tại di tích phải phù hợp với giá trị lịch sử, văn hóa và thuần phong mỹ tục, đồng thời bảo đảm an ninh, trật tự và an toàn phòng cháy, chữa cháy.

Công tác bảo vệ di sản tư liệu cũng được chú trọng thông qua kiểm kê định kỳ, xây dựng hồ sơ khoa học và đẩy mạnh công bố, trưng bày, số hóa nhằm nâng cao khả năng tiếp cận của công chúng. Quyết định có hiệu lực từ ngày 30.4.2026 và thay thế các quy định trước đây không còn phù hợp. Việc ban hành quy định mới được kỳ vọng sẽ nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, huy động sự tham gia của toàn xã hội trong bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, góp phần xây dựng bản sắc văn hóa đặc trưng của tỉnh trong giai đoạn phát triển mới.

NHƯ ĐỒNG

DU LỊCH XANH:

Từ trào lưu đến chiến lược sống còn

● **ĐINH VŨ AN**

Không còn dừng lại ở những khẩu hiệu hình thức, du lịch xanh năm 2026 đã trở thành một hệ sinh thái toàn diện, nơi sự liên kết vùng và bảo tồn bản sắc văn hóa trở thành "chìa khóa" cốt lõi cho sự phát triển bền vững.

Tư duy du lịch tái tạo

Bước sang năm 2026, khái niệm "du lịch xanh" đã có một bước dài. Nếu như 5 năm trước, du khách chỉ quan tâm đến việc giảm túi nilon hay tiết kiệm điện, thì nay xu hướng "du lịch tái tạo" đã chiếm lĩnh thị trường. Du khách thế hệ mới muốn "không gây hại" và khao khát để lại những tác động tích cực cho điểm đến.

Bên cạnh những điểm đến giàu tiềm năng về thiên nhiên, văn hoá, lịch sử, du lịch xanh năm 2026 còn ghi dấu ấn bởi những mô hình sáng tạo, kết nối cộng đồng ngay tại lòng đô thị. Chia sẻ về hướng đi này, ông Mai Tiến Tần, Chủ tịch VINATAT Group kiêm Tổng Giám đốc Vietkingtravel cho biết: "Chúng tôi đang tập trung phát triển các dòng sản phẩm tour trải nghiệm bền vững và mang tính nhân văn sâu sắc".

Trong lộ trình của Vietkingtravel, yếu tố "xanh" được hiện thực hóa qua từng điểm chạm di chuyển. Du khách sẽ được hướng dẫn viên đón bằng xe điện tại phố cổ, sau đó nối chuyến bằng tàu điện Cát Linh - Hà Đông để đến với những không gian văn hóa mới. "Điểm đặc biệt của tour này là du khách sẽ ghé thăm và lưu trú tại gia đình của các em học sinh đang theo học tại Camkey English. Đây là một mô hình cộng hưởng lợi ích - du khách được trải nghiệm dịch vụ giao thông xanh, ăn nghỉ tại nhà dân (homestay) để cảm nhận thực tế đời sống bản địa. Trong khi đó, trẻ em tại Hà Đông lại có cơ hội quý giá được giao lưu trực tiếp với khách nước ngoài", ông Tần nhấn mạnh.

Khách quốc tế trải nghiệm cuộc sống tại nhà dân

Tại Việt Nam, sự thay đổi này thể hiện rõ nét qua các con số tăng trưởng ấn tượng tại các điểm đến xanh. Hình ảnh khách nước ngoài hào hứng tham gia trải nghiệm làm nông tại vườn rau Trà Quế (Đà Nẵng) hay trekking xuyên rừng tại Phong Nha - Kẻ Bàng (Quảng Trị) không còn là hiếm. Đây là minh chứng cho việc du khách sẵn sàng trả chi phí cao hơn để được chạm vào những giá trị nguyên bản, bền vững.

Phân tích về động lực phát triển này, ông Olivier Messmer, chuyên gia trưởng Dự án Du lịch Thụy Sĩ vì sự phát triển bền vững tại Việt Nam (ST4SD) đã đưa ra những nhận định sắc sảo về bài toán liên kết điểm đến, đặc biệt là trong bối cảnh các địa phương trên cả nước đang phát triển sau sáp nhập và mở rộng không gian du lịch. Theo ông Olivier Messmer, việc sáp nhập các địa phương hay liên kết giữa các vùng di sản dù có những thách thức về mặt quản trị, nhưng thực tế lại là cơ hội lớn để làm mới hệ sinh thái du lịch.

Du khách tự đổ bánh xèo ở làng rau Trà Quế (Đà Nẵng)

Đứng ở góc độ đơn vị lữ hành trực tiếp kết nối du khách với điểm đến, ông Đỗ Ngọc Cơ, Giám đốc Green Travel Viet (Huế) chia sẻ một góc nhìn đầy lạc quan, nhưng cũng không kém phần sâu sắc về giá trị của sự nguyên bản. Ông nhận định rằng, trong một thế giới đầy biến động và bất ổn, những giá trị tĩnh tại và chân thực của văn hóa Việt Nam lại trở thành một "vùng xanh" đầy sức hút. "Khách du lịch quốc tế hiện nay không còn quá mặn mà với những sự xa hoa rập khuôn. Họ thực sự hài lòng và thích thú khi được đắm mình trong làn nước trong lành tại bãi biển An Bàng, hay giản đơn hơn là tự tay học cách đổ một chiếc bánh xèo vàng ươm, trải nghiệm một ngày làm nông dân hái rau tại làng Trà Quế", ông Cơ cho biết.

Bảo tồn để giữ hồn cho di sản

Tuy nhiên, sự liên kết không có nghĩa là hòa tan. Ông Olivier Messmer đặc biệt lưu ý về việc giữ gìn đặc trưng riêng của mỗi địa phương. "Điều quan trọng là mỗi điểm đến phải giữ được nguyên vẹn, bảo tồn các giá trị văn hóa, bản sắc, tài nguyên thiên nhiên đã tạo nên thương hiệu. Chiến lược địa phương cần phải đủ mạnh để tạo nên thế mạnh cạnh tranh riêng biệt cho từng điểm đến nhỏ trong một chỉnh thể lớn", ông chia sẻ. Thực tế tại vườn rau Trà Quế (Hội An) là một minh chứng sống động. Đây là một thực thể văn hóa - lịch sử sống. Khách du lịch đến đây để học về cách người dân địa phương ứng xử với đất đai, nguồn nước từ hàng trăm năm qua. Nếu mất đi bản sắc này, "thương hiệu xanh" sẽ chỉ còn là cái vỏ rỗng.

Để thực hiện hóa mục tiêu du lịch xanh, ông Olivier Messmer gợi mở những kinh nghiệm từ quốc tế, đặc biệt là Thụy Sĩ và các quốc gia châu Âu, những nơi đã thành công trong việc biến "xanh" thành lợi thế kinh tế đó là: Chương trình chứng nhận chuyên biệt - không thể nói "xanh" bằng lời mà cần có các bộ tiêu chí khắt khe và hệ thống chứng nhận minh bạch cho từng điểm đến, cơ sở lưu trú. Điều này giúp ngăn chặn tình trạng "tẩy xanh" - một thách thức lớn mà ngành Du lịch đang phải đối mặt khi nhiều đơn vị chỉ dán nhãn xanh để trục lợi; một bộ máy quản lý thống nhất nhưng phải trao quyền mạnh mẽ cho địa phương. Chỉ có người dân bản địa mới hiểu rõ nhất tài nguyên của họ và cách để bảo vệ chúng. Nhà nước tạo ra hành lang pháp lý và hạ tầng, trong khi khu vực tư nhân mang đến sự sáng tạo và nguồn lực vận hành.

Nhìn từ câu chuyện của Đà Nẵng, Quảng Nam hay những chia sẻ của chuyên gia Olivier Messmer, có thể thấy lộ trình của du lịch Việt Nam trong năm 2026 và những năm tiếp theo đã rõ ràng hơn. Sự phát triển bền vững không đến từ những khách sạn nghìn phòng hay những khu vui chơi bê tông hóa rừng già. Nó đến từ những vườn rau xanh ngắt như Trà Quế, từ những bản làng vùng cao giữ vững nếp sinh hoạt truyền thống như Lô Lô Chải (Tuyên Quang) hay Quỳnh Sơn (Lạng Sơn) và từ sự liên kết thông minh giữa các địa phương. Ngành Du lịch cần một chiến lược xanh ở địa phương sắc sảo như ông Messmer đã gợi ý: Định vị lại thương hiệu dựa trên tài nguyên bản sắc, áp dụng công nghệ số để quản trị xanh và đặc biệt là nâng cao vai trò của cộng đồng địa phương, những chủ thể đích thực của văn hóa. ■

Sầm Sơn dự kiến đón trên 9 triệu lượt khách trong mùa du lịch 2026

Tỉnh Thanh Hóa sẽ khai mạc Lễ hội Du lịch Sầm Sơn năm 2026 vào tối 25.4 tại Quảng trường biển Sầm Sơn. Thông tin này vừa được ông Lê Văn Trung, Giám đốc Sở VHTTDL Thanh Hóa đưa ra trong buổi họp báo thông tin về lễ hội du lịch Sầm Sơn năm 2026, tổ chức chiều 21.4 tại phường Sầm Sơn.

Với mục tiêu đón trên 9 triệu lượt khách, tổng doanh thu ước đạt khoảng 19.000 tỉ đồng, Sầm Sơn đang tăng tốc chuẩn bị điều kiện đón, phục vụ du khách trong mùa cao điểm du lịch hè 2026. Trong đó Lễ hội Du lịch Sầm Sơn sẽ là sự kiện mở đầu cho chuỗi hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch đặc sắc diễn ra trong suốt mùa hè, đặc biệt trong dịp nghỉ lễ Giỗ tổ Hùng Vương, 30.4 và 1.5. Điểm nhấn của Lễ hội là chương trình nghệ thuật mang chủ đề "Sầm Sơn - Khát vọng rực rỡ", quy tụ nhiều nghệ sỹ hàng đầu cùng màn bắn pháo hoa rực rỡ. Song song với lễ khai mạc, suốt mùa hè, Sầm Sơn sẽ tổ chức hàng loạt hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch quy mô lớn như: lễ hội Cầu Phúc tại đền Độc Cước; giải marathon biển; giải đua xe đạp mở rộng; lễ hội đồ uống; liên hoan văn hóa ẩm thực xứ Thanh; lễ hội Bánh chưng – Bánh giầy; lễ hội Cầu Ngư – bơi trải…

Các chương trình văn hóa, nghệ thuật, hoạt động thể thao, du lịch đặc sắc được tổ chức góp phần khẳng định vị thế của Sầm Sơn, một trọng điểm du lịch ở xứ Thanh và là điểm đến lý tưởng cho du khách trong nước và quốc tế. Sầm Sơn sẽ công khai số điện thoại đường dây nóng để du khách phản ánh những bất cập trong hoạt động du lịch đến cơ quan chức năng... nhằm góp phần xây dựng hình ảnh, thương hiệu du lịch Sầm Sơn văn minh, thân thiện đối với du khách. Hệ thống cơ sở hạ tầng cũng được chỉnh trang đồng bộ, từ điện chiếu sáng, cảnh quan đô thị đến các bãi tắm, biển báo, chòi quan sát. Các khu vực kinh doanh dịch vụ được sắp xếp hợp lý, hạn chế tình trạng chèo kéo, gây phiền hà cho du khách.

V.HOÀNG

TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 80-NQ/TW VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Nâng cao vai trò báo chí trong kỷ nguyên số

● **THÙY TRANG**

Văn phòng Hội Nhà báo Việt Nam khu vực phía Nam phối hợp với Vụ Địa phương 3 (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương) và Đài Phát thanh và Truyền hình TP.HCM vừa tổ chức tọa đàm "Văn hóa trong kỷ nguyên số - Từ bản sắc đến sức mạnh mềm quốc gia".

Việc triển khai Nghị quyết số 80 đặt ra nhiều yêu cầu mới, đòi hỏi báo chí tiếp tục nâng cao vai trò trong bối cảnh kỷ nguyên số
Ảnh: NAM NGUYỄN

Tọa đàm nhằm tăng cường nhận thức, thống nhất quan điểm và định hướng công tác tuyên truyền về xây dựng, phát triển văn hóa, con người Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết số 80-NQ/TW.

Báo chí giữ vai trò lan tỏa và định hướng

Phát biểu tại tọa đàm, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nhà báo Việt Nam Nguyễn Đức Lợi cho rằng, Nghị quyết số 80 đánh dấu bước chuyển quan trọng trong tư duy phát triển, đưa văn hóa vào vị trí trung tâm, giữ vai trò điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững. Theo ông, Nghị quyết đã được quán triệt, triển khai tại nhiều địa phương, đơn vị. Trong quá trình này, báo chí giữ vai trò nòng cốt trong việc lan tỏa các giá trị văn hóa và đưa nội dung Nghị quyết vào đời sống. "Không chỉ dừng lại ở tuyên truyền, báo chí còn tham gia xây dựng không gian văn hóa số thông qua các sản phẩm đa phương tiện, góp phần định hình thị hiếu, chuẩn mực xã hội", ông Lợi nói.

Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nhà báo Việt Nam cũng lưu ý, việc triển khai Nghị quyết số 80 đặt ra nhiều yêu cầu mới, đòi hỏi báo chí phát huy vai trò phản biện, kịp thời nhận diện bất cập về cơ chế, chính sách cũng như các biểu hiện lệch chuẩn trong môi trường số, từ đó đề xuất giải pháp hoàn thiện thể chế, thúc đẩy phát triển kinh tế văn hóa.

NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM cho biết, Thành phố đang xây dựng chương trình hành động triển khai Nghị quyết số 80, trong đó xác định công nghiệp văn hóa là một trong những động lực quan trọng cho tăng trưởng. Hiện nay, TP.HCM có thị trường công nghiệp văn hóa phát triển với nhiều lĩnh vực như điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, quảng cáo, mỹ thuật, thiết kế, du lịch văn hóa, truyền thông đa phương tiện, xuất bản… Cùng với đó, các không gian sáng tạo đang hình thành, góp phần nâng cao đời sống văn hóa của người dân. Thành phố cũng là nơi tập trung đông đảo doanh nghiệp và lực lượng sáng tạo nội dung số, giữ vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế số.

Tuy nhiên, theo NSND Thanh Thúy, vẫn còn những hạn chế như cơ chế, chính sách chưa đồng bộ; thiếu dữ liệu thống kê chuyên ngành; áp lực giữa phát triển nhanh và bảo tồn giá trị văn hóa. "Thời gian tới TP.HCM sẽ tập trung triển khai các cam kết trong vai trò thành viên Mạng lưới các Thành phố sáng tạo của UNESCO, xây dựng kế hoạch thúc đẩy phát triển công nghiệp điện ảnh và các lĩnh vực văn hóa gắn với môi trường pháp lý chuyên nghiệp, tiệm cận tiêu chuẩn quốc tế. Cùng với đó, Thành phố đẩy mạnh hoàn thiện hệ thống pháp luật, cơ chế, chính sách; xây dựng cơ sở dữ liệu và đưa công nghiệp văn hóa vào hệ thống thống kê chính thức phục vụ quản lý. Đồng thời, chú trọng phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đầu tư hạ tầng trọng điểm theo hình thức hợp tác công - tư…", NSND Thanh Thúy cho biết.

Mỗi sản phẩm là một nhịp cầu

Nhà báo Nguyễn Ngọc Toàn, Tổng Biên tập Báo *Thanh Niên* cho rằng trong môi trường số, thông tin lan truyền nhanh, kéo theo đó là các hiện tượng phản văn hóa dễ xuất hiện và lan rộng. Vì vậy, báo chí cần chủ động lựa chọn, định hướng và dẫn dắt thông tin.

Đại tá Phan Tùng Sơn, Trưởng Ban Đại diện Báo *Quân đội Nhân dân* tại TP.HCM nhận định, truyền thông văn hóa trong kỷ nguyên số không còn dừng ở chức năng phổ biến, giáo dục và định hướng, mà trở thành không gian kiến tạo hệ giá trị. Truyền thông văn hóa trong kỷ nguyên số đã trở thành một lĩnh vực trung tâm của chiến lược phát triển văn hóa và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Phó Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trần Thanh Lâm nhấn mạnh, trong kỷ nguyên số, sức mạnh mềm bắt nguồn từ con người, đòi hỏi mỗi công dân phải có "kháng thể văn hóa" và "kỹ năng số". "Chúng ta đang xây dựng một thế hệ công dân có thể mang tà áo dài, câu quan họ lên không gian mạng với một niềm tự hào và sự sáng tạo không giới hạn", ông Lâm nói.

Ông Trần Thanh Lâm nhấn mạnh, báo chí trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên số, của ứng dụng trí tuệ nhân tạo không chỉ là người đưa tin. Mỗi bài báo, mỗi sản phẩm báo chí phải là một nhịp cầu chuyển hóa giá trị văn hóa thành những câu chuyện truyền cảm hứng. Báo chí phải là lực lượng tiên phong đấu tranh với các biểu hiện lệch chuẩn, bảo vệ "vùng xanh" tinh thần cho xã hội.

Để triển khai hiệu quả Nghị quyết số 80, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trần Thanh Lâm đề nghị đổi mới tư duy, thống nhất nhận thức coi đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững. Ông nhấn mạnh yêu cầu xây dựng "cơ quan báo chí văn hóa", hướng tới chuẩn mực chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại; mỗi tòa soạn phải là một môi trường văn hóa tiêu biểu. Đồng thời, báo chí cần nói không với xu hướng giật gân, câu view. "Một bài viết có hàm lượng văn hóa cao giá trị hơn ngàn tin bài vô bổ. Đó chính là cách chúng ta xây dựng năng lực truyền thông quốc gia hiện đại", ông Trần Thanh Lâm nhấn mạnh. ■

Thay "áo mới" cho đường làng Lô Lô Chải

UBND xã Lũng Cú, tỉnh Tuyên Quang đang triển khai dự án lát đá đường nội thôn Lô Lô Chải và xây dựng hệ thống thoát nước thải, nhằm đưa điểm đến thành mô hình tiêu biểu về phát triển du lịch bền vững ở vùng cao. Tuyến đường lát đá dự kiến gồm đường trong thôn Lô Lô Chải, được chia thành hai khu vực chính: Từ Nhà văn hóa thôn đến ngã ba Trường phổ thông dân tộc bán trú THCS Lũng Cú và từ cổng làng đến ngã ba Trường Tiểu học Lũng Cú.

Theo phương án được chọn, mặt đường lát đá sẽ dùng họa tiết lấy cảm hứng từ trang phục người Lô Lô. Vật liệu gồm đá xanh Thanh Hóa, kết hợp đá bazan và đá Sính Lủng khai thác tại xã Sính Lủng, giúp công trình có độ bền cao, dễ vệ sinh, thuận lợi thi công, tạo điểm nhấn cảnh quan, mang bản sắc văn hóa bản địa.

Dự án lát đá mặt đường sẽ được khởi công vào tháng 6, còn hệ thống thoát nước thải sẽ làm trước đó một tháng. Lâu nay, nước thải trong thôn bị xả thẳng ra bãi đất, nhiều điểm bốc mùi hôi, bị khách du lịch phản ánh. Do đó, chính quyền xã đánh giá đây là nhiệm vụ quan trọng, cần thiết, cần thi công sớm, đảm bảo trải nghiệm cho khách trong thời gian lưu trú tại đây. Theo kế hoạch, cả hai dự án sẽ hoàn thành trước mùa đông (thời gian cao điểm du lịch Lô Lô Chải) để kịp phục vụ khách du lịch.

MINH LÝ

Miễn phí thời gian đầu tour thuyền buồm ven vịnh Hạ Long

Ba chiếc thuyền buồm ba vách truyền thống của ngư dân Quảng Ninh, sẽ được đưa vào chạy ven vịnh Hạ Long (Quảng Ninh) để phục vụ du khách từ ngày 25.4, sau thời gian hoàn tất chuẩn bị và thủ tục cần thiết. Trong thời gian đầu, tour dự kiến phục vụ miễn phí cho người dân và du khách. Tuy nhiên, do chỉ có 3 thuyền, mỗi thuyền chở tối đa 12 khách mỗi chuyến, nên lượng khách phải chờ đến lượt có thể lớn.

Thuyền buồm ba vách là loại thuyền truyền thống đặc trưng của Quảng Ninh, có khả năng chạy bằng buồm kể cả khi ngược gió. Ba thuyền đưa vào khai thác lần này thuộc dự án đóng mới 10 thuyền phục vụ du lịch. Tuyến tham quan ven bờ dài khoảng 12km. Điểm xuất phát tại khu vực bến vận tải khách thủy gần chợ Hạ Long 1, phường Hồng Gai, đi qua bãi tắm Cột 5 rồi quay về điểm ban đầu.

Theo kế hoạch, mỗi ngày có 6 chuyến, mỗi chuyến kéo dài khoảng 1 giờ. Các khung giờ gồm 8h, 9h, 10h, 14h, 15h và 16h. Mỗi thuyền bố trí tối đa 12 khách và 2 thuyền viên nhằm đảm bảo an toàn và chất lượng dịch vụ. Đơn vị khai thác kỳ vọng sản phẩm mới sẽ góp phần đa dạng hóa dịch vụ du lịch tại Hạ Long, tạo thêm lựa chọn cho du khách và kéo dài thời gian lưu trú.

H.LAN

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Bài 3: Hiệu quả đến từ "bản sắc" và "sáng tạo"

Bài, ảnh: H.HẢI - H.AN - K.CHI - S.THÙY - T.KHIÊM

Bên cạnh những mô hình "chưa thắm vội tàn" bởi cách làm manh mún và thiếu "chất", nhiều địa phương đã nỗ lực đầu tư nâng cấp một số mô hình trước đó thành sản phẩm du lịch đêm mang đặc trưng riêng có. Đồng thời huy động nguồn lực từ khối tư nhân tham gia phát triển sản phẩm du lịch gắn với bản sắc văn hóa địa phương.

Sau gần 10 năm hoạt động, phố đi bộ Bùi Viện (phường Bến Thành, TP.HCM) hiện vẫn đang là điểm sáng sôi động về kinh tế đêm (KTĐ), hoạt động từ 19 đến khoảng 3h sáng hôm sau, thu hút hàng ngàn lượt du khách mỗi đêm, nhất là khách quốc tế.

Vừa làm vừa "xoay chuyển"

Cùng nhóm bạn trải nghiệm phố Bùi Viện vào một ngày cuối tuần trung tuần tháng 4, phóng viên *Văn Hóa* ghi nhận bầu không khí náo nhiệt tại đây bắt đầu từ 20h khi du khách chen kín các lối đi, quán xá hai bên đường Bùi Viện và Đề Thám. Cả khu phố như biến thành không gian của lễ hội đường phố, càng về đêm không khí càng trở nên sôi động và nhộn nhịp.

Có dịp trải nghiệm cùng chúng tôi, anh Linh, một Việt kiều Australia chia sẻ, bản thân đã trải nghiệm nhiều phố đêm ở nước ngoài, những nơi đó cũng rất sôi động, nhưng độ náo nhiệt thì ở Bùi Viện có phần hấp dẫn hơn, bên cạnh đó là ẩm thực và đồ uống cũng khá phong phú, giá cả cũng linh hoạt theo từng phân khúc. Điều này lý giải vì sao khách quốc tế khi đến TP.HCM đều muốn trải nghiệm tuyến Bùi Viện, vốn nổi tiếng với thương hiệu "phố Tây không ngủ". Tuy nhiên để "ghi điểm" hơn với du khách, đưa phố đi bộ Bùi Viện xứng tầm với điểm đến du lịch đêm mang tầm quốc tế, TP.HCM cần sớm chấn chỉnh những "khoảng tối" như tình trạng xe cộ lưu thông hỗn tạp; vấn nạn hàng rong, ăn xin… tiến đến xây dựng môi trường du lịch đêm sôi động nhưng phải văn minh và bản sắc, anh Linh chia sẻ.

Cùng với TP.HCM, có thể nói đặc khu Phú Quốc (An Giang) là một trong số ít địa phương có hoạt động du lịch đêm với hệ sinh thái sản phẩm khá đa dạng. Bên cạnh mô hình chợ đêm Phú Quốc hoạt động nhộn nhịp hơn 10 năm qua, những năm gần đây "đảo ngọc" đưa vào hoạt động nhiều mô hình du lịch đêm khá mới mẻ do doanh nghiệp tư nhân xây dựng. Điển hình là chương trình pháo hoa nghệ thuật hàng đêm do Tập đoàn Sun Group triển khai trong hơn hai năm qua, cùng với các show diễn *Nụ hôn của biển cả* (Kiss of the sea), *Bản giao hưởng đại dương* (Symphony of the sea) đã tạo sức hút cho điểm đến Phú Quốc với sự trở lại mạnh mẽ của du khách quốc tế. Đại diện tập đoàn này cho biết, việc triển khai sản phẩm bắn pháo hoa không nghỉ một ngày nào trong nhiều năm liên tiếp đã chứng minh hiệu quả bằng những con số biết nói.

Hay như ở Ninh Bình cũng đã chú trọng đầu tư và tổ chức bài bản các không gian du lịch đêm gắn với di sản và văn hóa truyền thống, trong đó phố cổ Hoa Lư (phường Hoa Lư) là một điểm sáng. Phố cổ Hoa Lư hiện hoạt động tất cả các ngày trong tuần, trong đó vào các dịp cuối tuần và ngày lễ, thời gian có thể kéo dài đến 23h để phục vụ nhu cầu tham quan, giải trí của du khách. Các hoạt động trải nghiệm, biểu diễn nghệ thuật và không gian văn hóa tập trung chủ yếu vào khung giờ từ 19h đến 21h30, tạo nên không khí sôi động về đêm và gia tăng trải nghiệm cho du khách. Đặc biệt, Phố cổ Hoa Lư thường xuyên tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ đặc sắc nhằm làm nổi bật giá trị truyền thống trong không gian hiện đại.

Nổi bật có chương trình *Kỳ Lân thi ca* với sự kết hợp giữa nghệ thuật trình diễn dân gian và thi ca đương đại. Show thực cảnh *Anh hùng cờ lau* tái hiện câu chuyện lịch sử hào hùng bằng ngôn ngữ nghệ thuật sống động. Khung giờ biểu diễn chủ yếu từ 20h45 - 21h45, có thể điều chỉnh theo mùa, sự kiện, khu vực biểu diễn có khán đài phục vụ khán giả xem trực tiếp tại sân khấu với giá vé 250.000 đồng. Bắt đầu từ tháng 12.2025, đây là điểm nhấn mới tại Phố cổ Hoa Lư, là chương trình xiếc thực cảnh, tái hiện hành trình dựng nước của Đinh Bộ Lĩnh từ thuở thiếu thời đến khi dẹp loạn 12 sứ quân, lập nên nước Đại Cồ Việt. Qua đó, làm sống lại không gian lịch sử, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và tinh thần hướng về cội nguồn.

> *Qua một số mô hình KTĐ đang hoạt động hiệu quả hiện nay có thể thấy một điểm chung, bên cạnh sự quan tâm của chính quyền, sự vào cuộc của cơ quan chức năng, doanh nghiệp tư nhân tham gia ngay từ đầu là một trong yếu tố quan trọng làm nên những "bước nhảy". Họ đã biết tổ chức khai thác bản sắc văn hóa địa phương, đồng thời bắt kịp nhanh với nhu cầu của du khách để làm nên sản phẩm du lịch hấp dẫn, phong phú về đêm.*

Mô hình đoàn tàu du lịch "Hành trình đêm Đà Lạt" được du khách đón nhận tích cực

Phải "thích ứng" thật nhanh với du khách

Còn tại Hội An, đi vào hoạt động từ năm 2019 đến nay, mô hình trải nghiệm "Đêm phố cổ" kết hợp khám phá chợ đêm vẫn đang phát triển và hiệu quả, trở thành sản phẩm du lịch đêm mà bất cứ du khách nào đến Hội An cũng trải nghiệm một lần. Năm 2024, Hội An cũng xúc tiến phát triển thêm khu ẩm thực đêm tại chợ Cẩm Châu với các gian hàng kinh doanh ăn uống, giải khát, hoạt động từ 17h chiều hôm trước đến 2h sáng hôm sau (mùa đông) và từ 18h chiều hôm trước đến 3h sáng hôm sau (mùa hè). Điểm nhấn làm nên sức hút của chợ đêm Hội An chính là sự kết hợp độc đáo với sản phẩm "Đêm phố cổ" đã có thương hiệu từ lâu.

Đến Hội An vào ban đêm, du khách không chỉ khám phá mỗi chợ đêm mà còn có thể tham gia các hoạt động văn hóa, nghệ thuật được tổ chức trong không gian huyền bí của Hội An vào ban đêm. Việc phát triển các mô hình KTĐ, sản phẩm du lịch về đêm ở Hội An luôn ưu tiên gắn với di sản, không phát triển ồ ạt để giữ không gian tĩnh lặng, đặt trọng tâm là bảo tồn không gian yên bình đặc trưng. Sự kết hợp này giúp du khách có thêm nhiều trải nghiệm để thưởng thức vẻ đẹp đêm phố cổ, khám phá cuộc sống của cư dân Hội An về đêm cùng trải nghiệm dịch vụ KTĐ, cụ thể là khám phá chợ đêm. Đặc biệt gần đây, một số điểm đến trên địa bàn Hội An đã đầu tư nhiều chương trình nghệ thuật hoành tráng, chất lượng vào khung giờ tối để phục vụ du khách, góp phần phong phú sản phẩm văn hóa du lịch vào ban đêm.

Tại TP Huế, sau nhiều lần mở rồi đóng cửa Đại Nội về đêm, khu di sản Hoàng cung Huế được "thắp sáng" trở lại từ tháng 4 năm nay để góp phần thúc đẩy phát triển KTĐ mà địa phương đang ưu tiên triển khai. Ông Hoàng Việt Trung, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế cho biết, trước đây Trung tâm đã từng tổ chức một số hoạt động về đêm nhưng chưa thành công do thiếu các sản phẩm dịch vụ hấp dẫn du khách.

Lần này, việc mở cửa Đại Nội về đêm đã có quá trình đầu tư cơ sở vật chất và chỉnh trang cảnh quan một số khu vực. Khoảng giữa tháng 4 vừa qua, Trung tâm

Du khách tham quan, trải nghiệm phố cổ Hoa Lư

nhận được "đơn đặt hàng" đầu tiên với chương trình *Dạ yến Hoàng cung* tại khu di sản Đại Nội Huế, quy mô 600 khách thưởng thực dịch vụ ẩm thực và trải nghiệm các hoạt động văn hóa, ông Trung cho biết thêm… Chương trình được duy trì và tổ chức tại không gian nền cung Khôn Thái (phía trước điện Kiến Trung) hoặc nhà hát Duyệt Thị Đường, tùy theo quy mô và nhu cầu đoàn khách. Cùng với đó là các hoạt động trải nghiệm văn hóa và thưởng thức ẩm thực tại Phủ Nội Vụ. Kết hợp với các hoạt động của Festival Huế 2026, Trung tâm còn triển khai các hoạt động ở khu di sản Hoàng cung Huế về đêm. Trong đó, sản phẩm nổi bật là "Hoàng cung huyền ảo" sẽ ra mắt vào những ngày cuối tháng 4 này với các chương trình trải nghiệm và hoạt động dịch vụ đa dạng hơn. Thời gian đầu, Trung tâm sẽ mở cửa đón khách tham quan miễn phí nhằm kích thích nhu cầu của du khách về mua sắm sản phẩm thủ công mỹ nghệ, sản phẩm công nghiệp văn hóa và trải nghiệm các dịch vụ đi kèm.

Được Tổng công ty Đường sắt Việt Nam đưa vào vận hành từ tháng 4.2024, mô hình đoàn tàu du lịch "Hành trình đêm Đà Lạt" nối từ ga Đà Lạt đến ga Trại Mát và ngược lại, đã và đang được du khách đón nhận tích cực. Hiện có hai đôi tàu đưa vào phục vụ du khách tham quan trải nghiệm với các khung giờ xuất phát tại ga Đà Lạt vào 18h15 và 20h20... Tham gia trải nghiệm, du khách cảm nhận được sự hoài niệm bởi không gian của các toa tầu được thiết kế theo phong các cổ điển. Đặc biệt, du khách còn có thể thưởng thức âm nhạc acoustic, giao lưu nghệ thuật, dùng đồ uống nóng hoặc trải nghiệm ẩm thực nhẹ ngay trên tàu.

Để giúp du khách có thêm những trải nghiệm thú vị, các đơn vị tổ chức tour cũng bổ sung thêm một số dịch vụ liên kết trên trục di chuyển của tàu. Tiêu biểu là khu ẩm thực xóm Lèo, tại đây du khách có thể vừa thưởng thức những món ăn đặc trưng, vừa có thể ngắm toàn cảnh phố xá Đà Lạt về đêm cũng như các vườn rau hoa rực ánh đèn từ làng hoa Thái Phiên. Theo ghi nhận, nhiều nhóm bạn trẻ, gia đình và du khách quốc tế tỏ ra thích thú với sản phẩm này. Không chỉ khách Việt hứng thú với trải nghiệm này, nhiều du khách quốc tế cũng đánh giá cao yếu tố hoài cổ và tính bản địa của sản phẩm, bởi không phải nơi nào cũng còn giữ được tuyến tàu du lịch cổ vận hành giữa đêm.

Điểm qua một số mô hình KTĐ đang hoạt động hiệu quả hiện nay có thể thấy một điểm chung, bên cạnh sự quan tâm của chính quyền, sự vào cuộc của cơ quan chức năng, doanh nghiệp tư nhân tham gia ngay từ đầu là một trong yếu tố quan trọng làm nên những "bước nhảy". Họ đã biết tổ chức khai thác bản sắc văn hóa địa phương, đồng thời bắt kịp nhanh với nhu cầu của du khách để làm nên sản phẩm du lịch hấp dẫn, phong phú về đêm. ■

(Còn tiếp)

Di sản phải là "nguồn vốn nội dung" cho phát triển

● **THẢO NGUYÊN**

Di sản văn hóa không chỉ là ký ức mà đang trở thành nguồn lực quan trọng cho phát triển trong kỷ nguyên sáng tạo. Câu chuyện đặt ra hôm nay không còn là giữ gìn di sản như thế nào, mà là làm sao "đánh thức" và đưa di sản bước vào chuỗi giá trị của công nghiệp văn hóa.

Tại hội thảo khoa học "Kết nối, phát huy di sản văn hóa gắn với phát triển công nghiệp văn hóa trong kỷ nguyên mới" diễn ra mới đây, nhiều chuyên gia đã chỉ ra một số bất cập.

Theo ông Lê Quốc Vinh, Chủ tịch Le Group of Companies, trong một thời gian dài, di sản văn hóa thường được nhìn nhận chủ yếu dưới góc độ bảo tồn. Điều đó là cần thiết, bởi không có ký ức nào có thể tạo ra giá trị nếu bản thân nó bị mai một. Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở bảo tồn, di sản sẽ đứng yên trong không gian của quá khứ. Trong khi đó, thế giới đã bước sang một giai đoạn phát triển mới, nơi giá trị kinh tế ngày càng phụ thuộc vào văn hóa, trải nghiệm và bản sắc. Khi ấy, câu hỏi không còn là chúng ta có bao nhiêu tài nguyên, mà là có bao nhiêu câu chuyện đủ sức hấp dẫn để người khác sẵn sàng chi trả.

"Ở góc nhìn này, di sản cần được hiểu như một dạng "nguồn vốn nội dung", một loại vốn văn hóa có khả năng tạo ra giá trị kinh tế nếu được khai thác đúng cách. Và công nghiệp văn hóa, về bản chất, chính là quá trình chuyển hóa nguồn vốn đó thành sản phẩm, dịch vụ và trải nghiệm có giá trị trên thị trường", ông Vinh nhận định. Có thể hình dung đó là một quá trình "chế biến" di sản. Từ nguyên liệu ban đầu là ký ức và bản sắc, thông qua sáng tạo, thiết kế và thị trường, di sản trở thành sản phẩm có thể tiêu dùng, có thể xuất khẩu và có thể tạo ra giá trị gia tăng.

Ông Lê Quốc Vinh nêu một ví dụ điển hình cho sức mạnh của di sản khi được chuyển hóa thành công nghiệp văn hóa là thành công toàn cầu của bộ phim *Shōgun*. Lấy bối cảnh Nhật Bản đầu thế kỷ XVII, bộ phim không chỉ gây ấn tượng bởi mức độ đầu tư lớn và tính xác thực văn hóa cao, mà còn trở thành hiện tượng toàn cầu, thu hút hàng triệu lượt xem chỉ trong thời gian ngắn. Điều đáng nói, tác động của *Shōgun* không dừng lại ở lĩnh vực giải trí. Sau khi bộ phim phát sóng, các địa danh lịch sử, các trải nghiệm văn hóa như kiếm đạo, trà đạo hay đời sống samurai ghi nhận sự quan tâm gia tăng rõ rệt từ du khách quốc tế. Nhiều người thậm chí lựa chọn hành trình du lịch của mình vì bị ảnh hưởng trực tiếp từ bộ phim.

Song song với đó, hàng loạt sản phẩm ăn theo như trang phục, sách lịch sử, nội dung số và các tour du lịch chuyên đề được phát triển, tạo thành một chuỗi giá trị hoàn chỉnh xoay quanh một sản phẩm nội dung. Ở cấp độ rộng hơn, *Shōgun* góp phần tái định vị hình ảnh Nhật Bản như một quốc gia có chiều sâu lịch sử, tinh tế về văn hóa và giàu tính biểu tượng. Thành công này cho thấy một điều rất rõ, khi di sản được đưa vào đúng chuỗi giá trị, từ nội dung, trải nghiệm đến thương mại và du lịch, nó không chỉ tạo ra doanh thu, mà còn mở rộng ảnh hưởng kinh tế và văn hóa trên quy mô toàn cầu.

Việc kết nối chuỗi giá trị không chỉ "đánh thức" di sản mà còn biến di sản thành nguồn lực phát triển
Ảnh: TR.HUẤN

Theo nhiều chuyên gia, Việt Nam sở hữu một kho tàng di sản phong phú từ ẩm thực, âm nhạc, thủ công mỹ nghệ đến lễ hội và tri thức bản địa. Tuy nhiên, vấn đề nằm ở chỗ chúng ta chưa có một hệ sinh thái đủ mạnh để chuyển hóa nguồn tài nguyên này thành một nền công nghiệp. Điểm nghẽn lớn nhất là thiếu một chuỗi giá trị hoàn chỉnh. Chúng ta có thể mạnh ở khâu sáng tạo ban đầu, nhưng lại yếu ở thương hiệu, phân phối và xuất khẩu. Nhiều sản phẩm sáng tạo dựa trên di sản chỉ dừng lại ở quy mô nhỏ, hoặc không thể vươn ra thị trường quốc tế. Bên cạnh đó, hạ tầng sáng tạo còn hạn chế, từ studio thiết kế, quỹ đầu tư nội dung đến cơ chế bảo vệ sở hữu trí tuệ. Đặc biệt, nguồn nhân lực có khả năng kết nối giữa văn hóa, thị trường và công nghệ vẫn còn thiếu.

Cũng theo các chuyên gia, một thực tế đáng suy ngẫm là chúng ta rất giỏi sáng tạo, nhưng lại chưa giỏi kể chuyện, chưa biến được câu chuyện văn hóa thành cảm xúc sâu sắc và giá trị thương hiệu bền vững. Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Hà Văn Siêu cho rằng, sức hấp dẫn của du lịch hôm nay không nằm ở việc "bán" những gì hữu hình, mà là "bán câu chuyện, bán cảm xúc", tức là tạo ra trải nghiệm và cảm hứng cho du khách. Muốn vậy, cần có sự kết nối nhiều chiều giữa di sản với đời sống đương đại, giữa cái cũ và cái mới, giữa truyền thống và hiện đại. Khi được đặt trong mạch kết nối ấy, di sản không còn là những giá trị tĩnh mà trở thành "di sản sống", có khả năng lan tỏa, kích thích sáng tạo và đặc biệt là chuyển hóa thành giá trị kinh tế thông qua các hoạt động du lịch.

Để hiện thực hóa quá trình này, ông Siêu cho rằng trước hết cần làm tốt khâu kiểm kê, đánh giá, công nhận các giá trị di sản, coi đó là nền móng để xây dựng các sản phẩm văn hóa, du lịch. Trên cơ sở đó, việc phát triển sản phẩm phải theo hướng tiếp cận đa chiều, kết hợp nhiều loại hình, tạo ra những trải nghiệm tác động tới các giác quan của con người, đồng thời cần có sự dẫn dắt theo chủ đề rõ ràng để tăng tính hấp dẫn và chiều sâu. "Một điểm quan trọng khác là phải thay đổi nhận thức về tiêu dùng văn hóa: Đời sống tinh thần cần được nhìn nhận như một nhu cầu thiết yếu có giá trị, không phải là sản phẩm miễn phí. Chính sự sẵn sàng chi trả cho các trải nghiệm văn hóa chất lượng sẽ trở thành động lực thúc đẩy sự phát triển của công nghiệp văn hóa", ôngSiêu nói.

Nhấn mạnh yếu tố con người, đặc biệt là đội ngũ văn nghệ sĩ với vai trò là trung tâm của toàn bộ chuỗi giá trị, Chủ tịch Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam Đỗ Hồng Quân cho rằng, lực lượng văn nghệ sĩ đông đảo qua nhiều thế hệ đã tạo ra một kho tàng tác phẩm đồ sộ, trở thành nguồn tài nguyên quan trọng để phát triển công nghiệp văn hóa. Theo ông, di sản văn hóa không chỉ nằm trong những gì đã được lưu giữ mà còn hiện hữu ngay trong quá trình sáng tạo không ngừng của các nghệ sĩ hôm nay. Tuy nhiên, điểm then chốt vẫn nằm ở sự liên kết. Nếu thiếu sự kết nối giữa các lĩnh vực, các ngành nghề, các loại hình nghệ thuật và các khâu trong chuỗi giá trị, "con tàu" công nghiệp văn hóa sẽ khó có thể vận hành hiệu quả. Sự liên kết này không chỉ dừng ở hình thức mà cần đi vào thực chất, gắn với việc nâng cao tính chuyên nghiệp của từng lĩnh vực, từ sáng tạo, sản xuất đến phân phối và quảng bá. ■

Để sách thật sự "sống" trong trường học

● **THANH NGỌC**

Từ một tiết đọc trong thời khóa biểu, nhiều đổi thay đang dần hiện rõ trong nhà trường: Học sinh chủ động tìm sách, biết chia sẻ cảm nhận, từng bước hình thành năng lực tự học và thói quen đọc bền vững. Được tổ chức bài bản, tiết đọc giúp mở rộng không gian tiếp nhận tri thức, tạo nền tảng cho việc tự học suốt đời, hướng tới hình thành xã hội học tập theo tinh thần Chỉ thị số 04-CT/TW ngày 17.3.2026 của Ban Bí thư.

Tiết đọc sách tại Trường Tiểu học Linh Đàm

Một tiết đọc, nhiều thay đổi

Từ thực tiễn triển khai tiết đọc sách trong giờ học chính khóa tại các nhà trường, những chuyển biến tích cực đã được thể hiện rõ nét qua nhiều khía cạnh.

Cô Lê Quỳnh Nga, Phó Hiệu trưởng Trường Tiểu học Linh Đàm (Hà Nội) cho biết, sau một thời gian tổ chức tiết đọc sách, nhiều em chủ động tìm đến thư viện để mượn sách và các tài liệu phục vụ cho việc học tập. Nhiều em còn chủ động mang theo những cuốn sách theo chủ đề mà giáo viên hướng dẫn để cùng đọc, cùng chia sẻ với các bạn.

Cùng đọc sách, trao đổi về nội dung và bày tỏ cảm xúc, suy nghĩ qua nhiều hình thức khác nhau giúp học sinh nâng cao năng lực đọc hiểu, rèn kỹ năng giao tiếp, hợp tác, biết lắng nghe, chia sẻ và tôn trọng ý kiến của bạn. Quá trình ấy cũng khơi gợi trí tưởng tượng, bồi đắp khả năng sáng tạo và năng lực diễn đạt. Khi được nói lên cảm nhận của mình về trang sách, các em từng bước hình thành tư duy phản biện, đồng thời nuôi dưỡng tình cảm và thái độ tích cực với việc đọc.

Đằng sau những chuyển biến ấy là vai trò rất quan trọng của giáo viên - người tổ chức hoạt động, định hướng cách đọc và truyền cảm hứng cho học sinh. Theo cô Lê Quỳnh Nga, thầy cô không dừng ở việc truyền đạt tri thức, mà còn góp phần hình thành nhân cách, bồi dưỡng phẩm chất và nuôi dưỡng thói quen tốt cho các em. Khi giáo viên thực sự yêu sách, biết cách dẫn dắt và khơi gợi hứng thú, việc đọc sẽ đến với học sinh một cách nhẹ nhàng, tích cực và lâu bền.

Theo cô Phạm Thị Quỳnh Duyên, Phó Hiệu trưởng Trường THCS Ba Đình (Hà Nội), muốn tiết đọc đi vào đời sống học đường và trở thành nhu cầu tự thân của học sinh, nhà trường phải tác động cùng lúc tới ba yếu tố: Môi trường đọc, cách tổ chức đọc và cảm xúc của người đọc.

Trước hết, thư viện phải là nơi học sinh muốn đến, chứ không phải nơi các em buộc phải vào. Một không gian đọc thân thiện, gần gũi, thiết kế mở sẽ tạo cảm giác thoải mái và khơi gợi hứng thú. Cùng với đó, nhà trường cần để học sinh được tự chọn sách theo lứa tuổi, sở thích và nhu cầu của mình, thay vì áp đặt một cách đọc cứng nhắc. Khi thấy mình trong trang sách, các em sẽ gắn bó với việc đọc lâu hơn. Mỗi tiết đọc cũng cần tạo điều kiện để học sinh được nói, được viết, được vẽ, được thảo luận, được sáng tạo theo cách riêng. Khi ấy, việc đọc không còn là nhiệm vụ, mà trở thành một trải nghiệm có cảm xúc và dấu ấn cá nhân.

Muốn tiết đọc đi vào chiều sâu, trước hết phải đặt hoạt động này vào kế hoạch giáo dục một cách chính thức, với lộ trình rõ ràng. Cùng với đó là bồi dưỡng giáo viên về phương pháp tổ chức đọc, đầu tư thư viện theo hướng mở, thân thiện, dễ tiếp cận. Danh mục sách phải bám sát từng độ tuổi, từng cấp học. Cách tổ chức cũng phải linh hoạt, tạo điều kiện để học sinh được trao đổi, viết cảm nhận, kể chuyện, vẽ tranh, đóng vai. Khi nhà trường, gia đình và xã hội cùng vào cuộc, tiết đọc mới có thể tạo sức lan tỏa bền vững trong đời sống học đường.

Sau một thời gian triển khai, theo cô Phạm Thị Quỳnh Duyên, giá trị lớn nhất của tiết đọc không nằm ở số đầu sách học sinh đã đọc, mà ở cách các em dần thay đổi phương thức tiếp cận tri thức. Từ việc đọc, học sinh hình thành năng lực tự học, biết suy ngẫm và bồi đắp đời sống tinh thần. Những năng lực ấy càng trở nên cần thiết trong bối cảnh giới trẻ hằng ngày phải đi qua một biển thông tin đa chiều, nơi không phải điều gì cũng đáng tin và có giá trị như nhau. "Khi biết đọc sâu, biết chọn lọc, biết suy nghĩ và biết diễn đạt, thì việc đọc đã trở thành một phần quá trình trưởng thành của các em", cô Phạm Thị Quỳnh Duyên chia sẻ.

Không để lãng phí một cơ hội quý

Tinh thần phát triển văn hóa đọc được thể hiện rõ trong Chỉ thị số 04-CT/TW ngày 17.3.2026 của Ban Bí thư, với định hướng hình thành thói quen đọc sách, phát triển tư duy, xây dựng xã hội học tập trong tầm nhìn dài hạn. Ông Lê Hoàng, Ủy viên Ban Thường vụ Hội Xuất bản Việt Nam, Giám đốc Công ty TNHH Đường Sách TP.HCM cho biết, ông đặc biệt tâm đắc với chủ trương giao Đảng ủy Bộ Giáo dục và Đào tạo triển khai tiết đọc sách thành môn tự chọn trong hệ thống trường học từ tiểu học đến THCS. Theo ông, đây là một giải pháp căn cơ, bởi trong bối cảnh hiện nay, không phải gia đình nào cũng có đủ thời gian và điều kiện để đồng hành cùng con trên hành trình đọc sách. Vì thế, nhà trường cần trở thành nơi khơi gợi, bồi đắp và duy trì tình yêu sách một cách bài bản, bền vững.

Trường Ngôi sao Hoàng Mai linh hoạt hình thức tổ chức tiết đọc bằng trò chơi, thảo luận, đặt câu hỏi, vẽ tranh, kể chuyện, đóng vai nhân vật...

Trong bối cảnh công nghệ và trí tuệ nhân tạo phát triển mạnh, việc hình thành thói quen đọc ở giới trẻ được nhìn nhận là một thách thức không nhỏ. Nhà giáo dục Richard Bamberger từng cho rằng, nếu đến năm thứ 5 ở bậc tiểu học, trẻ vẫn chưa trở thành một người đọc nhiệt tình và chưa hình thành hứng thú đọc sách rõ rệt, khả năng thay đổi về sau sẽ rất hạn chế. Từ thực tế đó, ông Lê Hoàng nhấn mạnh vai trò của tiết đọc định kỳ trong thời khóa biểu chính khóa. Khi học sinh được tự chọn sách theo sở thích, được đọc yên lặng, trao đổi, viết cảm nhận hay trò chuyện cùng giáo viên, việc đọc sẽ vượt ra khỏi khuôn khổ sách giáo khoa và áp lực bài tập. Từ những giờ đọc như vậy, trẻ dần nhận ra sách là con đường để mở mang hiểu biết, soi chiếu bản thân và nuôi dưỡng sự thấu cảm với người khác.

Tuy nhiên, để tiết đọc sách đi vào thực chất, nhà trường cần có điều kiện triển khai phù hợp. Theo cô Nguyễn Thị Trang, cán bộ thư viện Trường Ngôi Sao Hoàng Mai (Hà Nội), hiệu quả của tiết đọc đến từ sự kết hợp giữa tổ chức bài bản, nội dung đúng với lứa tuổi và cách triển khai hấp dẫn. Nhà trường xây dựng tài liệu theo từng chủ đề cụ thể, đồng thời linh hoạt hình thức tổ chức bằng trò chơi, thảo luận, đặt câu hỏi, vẽ tranh, kể chuyện hay đóng vai nhân vật. Một thư viện thân thiện, gần gũi cũng là yếu tố quan trọng để giữ lửa cho hứng thú đọc ở học sinh.

Từ kinh nghiệm thực tế tại Trường Tiểu học Linh Đàm, cô Lê Quỳnh Nga cho rằng, mô hình tiết đọc ở thư viện hoàn toàn có thể được nhân rộng, với điều kiện có sự vào cuộc đồng bộ từ các cấp lãnh đạo, nhà trường, giáo viên, phụ huynh và xã hội. Để làm được điều đó, các trường cần chính thức đưa tiết đọc vào kế hoạch giáo dục, xây dựng lộ trình triển khai rõ ràng, đồng thời chú trọng bồi dưỡng giáo viên về phương pháp tổ chức hoạt động đọc, đầu tư thư viện theo hướng mở, hiện đại, gần gũi với học sinh, tăng cường giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm giữa các trường và huy động thêm nguồn lực xã hội cho phát triển văn hóa đọc.

Ở góc độ chuyên môn, TS Nguyễn Thị Ngọc Minh, giảng viên Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội cho rằng, triển khai tiết đọc trong nhà trường phải đi cùng hệ thống hỗ trợ tương xứng, từ khung chương trình rõ ràng, giáo án cụ thể, tài liệu hỗ trợ đến danh mục sách phù hợp. Chương trình cũng cần được thiết kế khoa học, bám sát từng độ tuổi và có lộ trình nâng dần năng lực đọc cho học sinh.

Theo các chuyên gia, tiết đọc chỉ phát huy giá trị khi được định hướng rõ và tổ chức bài bản. Một khoảng thời gian quý trong chương trình học, nếu không được sử dụng đúng cách, sẽ lãng phí và làm mất đi cơ hội bồi đắp năng lực nền tảng cho học sinh. Ngược lại, khi được triển khai hiệu quả, mỗi tiết đọc sẽ mở ra một hành trình dài lâu từ trang sách đến thói quen tự học. Đọc từ sớm, học sinh sẽ có thêm điểm tựa để tự trau dồi tri thức, vững vàng hơn trước một thế giới luôn vận động. ■

ĐẠO DIỄN LÊ HOÀNG:

"Điện ảnh phải nuôi dưỡng niềm tin vào con người"

● **AN AN (thực hiện)**

Hơn hai thập kỷ kể từ khi tạo nên "địa chấn" phòng vé, *Gái nhảy* của đạo diễn - NSƯT Lê Hoàng được lựa chọn trình chiếu trong chương trình "Diện mạo Điện ảnh Việt Nam 40 năm Đổi mới" tại LHP châu Á Đà Nẵng lần thứ IV (DANAFF IV). Trở lại màn ảnh rộng, bộ phim không chỉ gợi nhắc một giai đoạn đặc biệt của điện ảnh Việt, mà còn mở ra những suy ngẫm về cách người làm nghề từng tiếp cận các đề tài gai góc bằng tinh thần thuần túy nghệ thuật, không bị chi phối bởi yếu tố thị trường.

Đạo diễn - NSƯT Lê Hoàng

Liên hoan phim châu Á Đà Nẵng lần thứ IV (DANAFF IV) dự kiến diễn ra từ ngày 28.6 đến 4.7.2026 tại TP Đà Nẵng, do Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam phối hợp UBND TP Đà Nẵng tổ chức. Trong khuôn khổ liên hoan, chương trình "Diện mạo Điện ảnh Việt Nam thời kỳ Đổi mới" được xây dựng như một điểm nhấn, giới thiệu 17 tác phẩm tiêu biểu, đồng thời tổ chức các suất chiếu, giao lưu với nhà làm phim và hội thảo chuyên đề. Vừa là dịp nhìn lại chặng đường 40 năm điện ảnh Việt Nam từ sau Đổi mới, chương trình còn mở ra một không gian đối thoại về những chuyển động trong tư duy sáng tác, cách tiếp cận hiện thực và dấu ấn của từng thế hệ làm nghề trong dòng chảy điện ảnh Việt.

Khi ra mắt năm 2003, ít ai ngờ một bộ phim khai thác trực diện thế giới gái làng chơi lại tạo nên sức hút mạnh mẽ đến vậy. Không chỉ gây "cơn sốt" phòng vé, tác phẩm còn làm dấy lên tranh luận về ranh giới giữa nghệ thuật và thị trường, giữa phản ánh hiện thực và yếu tố câu khách. Hơn 20 năm sau, khi trở lại DANAFF IV, bộ phim tiếp tục gợi nhắc một dấu mốc đáng chú ý của điện ảnh Việt thời Đổi mới. Trao đổi với *Văn Hóa*, đạo diễn Lê Hoàng nhìn nhận đây không phải một "hiện tượng thị trường" theo nghĩa đơn thuần, mà là kết quả của những quan sát đời sống và mong muốn chạm tới suy nghĩ của người trẻ về mặt trái xã hội.

● **PV**: *Xin chào đạo diễn - NSƯT Lê Hoàng! Sau 24 năm,* Gái nhảy *vẫn được xem là dấu mốc mở ra thời kỳ phim thị trường của điện ảnh Việt Nam. Khi bắt tay làm bộ phim này, ông có hình dung mình đang mở ra một hướng đi mới?*

- Đạo diễn - NSƯT Lê Hoàng: Đến thời điểm này, tôi vẫn không cho rằng đây là một bộ phim thị trường. Nếu quan niệm rằng cứ phim thị trường là tách biệt với các đề tài chính thống thì rõ ràng sẽ dẫn đến những nhầm lẫn nhất định. Với *Gái nhảy*, dù lựa chọn một đề tài nhạy cảm, chúng tôi chưa bao giờ chủ đích khai thác những cảnh gây sốc hay sử dụng yếu tố câu khách nên khó thể gọi đó là phim thị trường như nhiều người vẫn nghĩ, Những gì xuất hiện trong phim đều bắt nguồn từ hiện thực đời sống. Nếu có sự khác biệt, thì chỉ nằm ở cách tiếp cận so với các bộ phim cùng thời. Còn những vấn đề mà bộ phim đặt ra vẫn hết sức nghiêm túc, phản ánh trực diện một thực trạng xã hội nóng bỏng lúc bấy giờ.

● *Ý tưởng đầu tiên của bộ phim đến với ông từ quan sát xã hội, chất liệu đời sống thực hay một chủ đích nghệ thuật rõ ràng?*

- Thời điểm đó, chúng tôi làm phim hoàn toàn không đặt nặng yếu tố doanh thu, mà chỉ tập trung vào việc tạo nên một tác phẩm có chiều sâu về câu chuyện, đủ sức khiến giới trẻ phải suy ngẫm về những mặt trái của xã hội. Nhân vật trung tâm là một cô gái làng chơi với hoàn cảnh vô cùng éo le và những số phận như vậy, ở bất kỳ thời nào, vẫn luôn là vấn đề nóng bỏng. Ý tưởng của bộ phim thực ra không có gì quá "ghê gớm", mà chỉ xuất phát từ chính những thân phận, những hoàn cảnh đời sống rất thật đang tồn tại trong xã hội.

Tệ nạn xã hội luôn tồn tại dưới nhiều góc nhìn khác nhau. Ở đó, không chỉ có sự tiêu cực, mà còn ẩn chứa những nỗi đau, những bi kịch và tâm tư của những số phận bất hạnh. Có những hoàn cảnh mà người ngoài cuộc khó lòng thấu hiểu, và bản thân họ cũng chưa từng mong muốn phải rơi vào những công việc đầy tủi hổ ấy. Trong thế giới tăm tối đó, không chỉ có những phận đời éo le, mà ngay cả những con người có điều kiện, có học thức cũng có thể sa ngã. Tệ nạn xã hội, suy cho cùng, không chừa một ai.

● *Ra mắt năm 2003, bộ phim đã gây chấn động thị trường điện ảnh, phản ứng nào từ công chúng hoặc giới chuyên môn khiến ông ấn tượng nhất?*

- Thời điểm đó, khán giả đổ về rạp Thăng Long xem *Gái nhảy* đông kín. Người dân sống quanh khu vực rạp còn tận dụng khoảng sân trước nhà để nhận giữ xe cho khách. Khi tôi ghé qua, họ mang bánh kẹo ra mời và vui vẻ nói: "Nhờ có đạo diễn mà tự nhiên chúng tôi có thêm thu nhập".

Cảnh trong phim "Gái nhảy"

Về doanh thu, bộ phim đạt khoảng 13 tỉ đồng - một con số rất lớn vào thời điểm ấy. Cần nhớ rằng khi đó hệ thống rạp còn rất hạn chế, chưa có các cụm rạp quy mô lớn như bây giờ, nên hầu như không ai nghĩ một phim Việt có thể chạm tới mức doanh thu như vậy.

Còn với những đánh giá xoay quanh bộ phim, có rất nhiều ý kiến khác nhau. Tôi không cho rằng ý kiến nào đúng hay sai tuyệt đối. Với điện ảnh, nhất là phim chiếu rạp, nếu tác phẩm không gợi được tranh luận, không khiến người ta muốn bàn tới, thì có lẽ làm ra cũng không còn nhiều ý nghĩa.

● *Liệu những gì từng gây sốc trong* Gái nhảy *có còn đủ "độ nặng" với khán giả hiện tại? Nếu làm lại phim ở thời điểm hiện tại, ông sẽ thay đổi điều gì?*

- Tôi cho rằng bộ phim đến nay vẫn phù hợp với khán giả đương đại, và tự tin rằng nó chưa hề lỗi thời. Nếu có cơ hội thực hiện lại, chắc chắn sẽ có nhiều thay đổi về cách thể hiện, nhưng tinh thần cốt lõi thì không: Đó là câu chuyện về thân phận éo le của những cô gái làng chơi và niềm tin vào khả năng vượt qua nghịch cảnh.

Các nhà làm phim trên thế giới cũng vậy, họ đều mong muốn tạo ra những tác phẩm có thể nuôi dưỡng niềm tin vào con người. Không ai làm nghệ thuật chỉ để khán giả rời rạp với cảm giác rằng có những số phận hoàn toàn vô vọng, không thể cứu vãn. Đó không phải là mục đích cuối cùng của điện ảnh.

● *Sau 23 năm,* Gái nhảy *trở lại trong "Diện mạo Điện ảnh Việt Nam 40 năm Đổi mới" tại LHP châu Á Đà Nẵng 2026. Với ông, sự trở lại ấy gợi lên cảm xúc gì?*

- Trước hết, việc tổ chức một LHP như DANAFF theo chu kỳ thường niên là điều không dễ dàng, đặc biệt khi hướng tới quy mô rộng, tính chuyên nghiệp cao và chất lượng tiệm cận - thậm chí vượt qua một số LHP quốc tế mà tôi từng tham dự. Có thể thấy, nếu một LHP như DANAFF được duy trì đều đặn mỗi năm, tương tự như Cannes của Pháp thì chắc chắn sẽ tạo ra những tác động rất lớn đối với nền điện ảnh.

Với một nhà làm phim, việc tác phẩm của mình được trình chiếu, được nhắc lại trong một chương trình có dòng chảy kéo dài tới 40 năm là một trải nghiệm đầy cảm xúc. Nó không chỉ gợi mở những ký ức cá nhân, mà còn khơi dậy nhiều suy ngẫm về cả một giai đoạn của điện ảnh.

● *Theo ông, điều quan trọng nhất mà điện ảnh Việt cần giữ lại từ quá khứ là gì, điều gì cần thay đổi để tiến xa hơn?*

- Tôi cho rằng điện ảnh không tồn tại ranh giới về thế hệ hay tuổi tác, không có chuyện trẻ hay già, mà chỉ có hay hoặc dở. Mỗi thế hệ làm phim đều trưởng thành trong những hoàn cảnh và bối cảnh khác nhau. Thực tế, có những đạo diễn trẻ còn làm tốt hơn thế hệ đi trước. Bản thân chúng tôi cũng không phải lúc nào có thể truyền đạt trọn vẹn kinh nghiệm cho lớp trẻ, bởi tư duy sáng tạo luôn thay đổi theo từng thời đại.

● *Đó là câu chuyện của những nhà làm phim, còn khán giả thì sao?*

- Tôi có cảm giác khán giả ngày nay phần nào trở nên "dễ tính" hơn, một phần vì các hình thức giải trí ngắn, nhanh, dễ hiểu và trực tiếp đang ngày càng lấn át những giá trị sâu sắc. Theo tôi, đó không hẳn là một tín hiệu tích cực.

● *Với lần trở lại màn ảnh rộng tại DANAFF IV, ông chờ đợi điều gì từ cách đón nhận của khán giả dành cho* Gái nhảy *hôm nay?*

- Tôi may mắn được sống và làm nghề trong một giai đoạn mang tính chuyển giao của điện ảnh Việt Nam - từ khi bắt đầu bước vào cơ chế kinh tế thị trường cho đến những biến chuyển mạnh mẽ về sau. Vì thế, tôi tin rằng lần trở lại này không chỉ là dịp để khán giả xem lại Gái nhảy, mà còn mở ra nhiều câu chuyện để chia sẻ, nhìn lại một chặng đường phát triển của điện ảnh nước nhà.

● *Xin cảm ơn ông về những chia sẻ!*

LỄ ĂN THAN CỦA NGƯỜI GIẺ TRIÊNG:

Giữ lửa thiêng giữa đại ngàn

● NGỌC HÒA

Trong đời sống văn hóa tâm linh của người Giẻ Triêng ở vùng phía Tây Quảng Ngãi, Lễ ăn than (Cha K'chiah) là một nghi lễ giàu bản sắc, gắn với quan niệm thanh tẩy, tiễn biệt những điều cũ và gửi gắm ước vọng về một năm mới bình an, no đủ. Qua nhiều thế hệ, nghi lễ ấy vẫn được cộng đồng bền bỉ gìn giữ, như một mạch chảy không ngừng nghỉ trong đời sống văn hóa bản địa.

Vừa qua, Lễ ăn than của người Giẻ Triêng ở các xã Đăk Môn, Đăk Plô, Dục Nông, tỉnh Quảng Ngãi đã được Bộ VHTTDL đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, thuộc loại hình "Tập quán xã hội và tín ngưỡng". Sự ghi danh này thêm một lần khẳng định giá trị của di sản, đồng thời mở ra cơ hội mới cho hành trình bảo tồn và phát huy vốn văn hóa đặc sắc của cộng đồng.

Sau khi làm nghi thức cúng xin Yàng, già làng cùng người dân làng Đăk Ga, xã Đăk Plô thực hiện nghi thức đốt than

Trong ánh lửa thiêng, gửi lại điều cũ

Trong tiếng Giẻ Triêng, "Cha" là ăn, "K'chiah" vừa chỉ than, vừa là tên một loài cây, đồng thời cũng mang nghĩa là "Tết". Vì thế, Lễ ăn than không đơn thuần là một nghi thức, mà là dấu mốc thiêng liêng của thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới trong đời sống cộng đồng.

Theo quan niệm của người Gié Triêng, mỗi năm qua đi đều để lại những điều không may, bệnh tật, rủi ro. Bởi vậy, trước khi bước sang mùa mới, dân làng tổ chức Lễ ăn than như một cách gửi lại cái xui của năm cũ, thanh lọc thân thể và tinh thần, cầu mong một năm mới bình an, no đủ. Lễ thường diễn ra sau mùa thu hoạch, khi cuộc sống đã tạm yên ổn và cũng là lúc con người hướng lòng mình về thần linh, tổ tiên.

Trong nghi lễ ấy, than không chỉ là vật dụng, mà mang ý nghĩa biểu tượng sâu sắc. Than được lấy từ củi sạch, đốt đỏ rồi để nguội dần. Dưới sự chủ trì của già làng và trước sự chứng giám của thần linh, người tham gia lễ sẽ ăn một lượng nhỏ than như cách thể hiện ý chí vượt qua thử thách, sức mạnh trước gian khó và niềm tin vào sự chở che của các đấng thiêng liêng.

Già làng giữ vị trí trung tâm trong toàn bộ nghi thức. Từ việc chuẩn bị lễ vật, chọn ngày giờ đến thực hiện các bài cúng, mọi khâu đều do già làng chủ trì. Già A Đôm (làng Đăk Ga, xã Đăk Plô) chia sẻ: "Lễ ăn than là nghi thức thiêng liêng của dân làng. Không phải ai cũng có thể đứng ra làm lễ, bởi người chủ lễ phải hiểu phong tục, biết cách tâu lên với thần linh. Khi ăn than, mình không phải ăn vì đói, mà ăn để bỏ lại cái xui, cái rủi của năm cũ".

Trước ngày làm lễ, dân làng chuẩn bị gà, heo, rượu cần, gạo và các lễ vật cần thiết, bày biện trang trọng tại nhà rông hoặc không gian sinh hoạt cộng đồng. Sau lời khấn cầu thần linh phù hộ cho dân làng khỏe mạnh, mùa màng bội thu, cuộc sống yên vui, phần nghi thức đặc sắc nhất bắt đầu: Lên rừng lấy than.

Bảy người được chọn thay mặt cộng đồng mang theo lương thực, dụng cụ vào rừng từ sáng sớm. Trong số đó, nhất thiết phải có một người thuộc hội đồng già làng, am hiểu nghi thức đốt than. Trong lúc nhóm vào rừng, dân làng ở nhà cũng tất bật chuẩn bị cây nêu, dựng nhà rèn, lo lễ vật cho phần lễ và phần hội tại nhà rông.

Trong nghi thức tung cơm, người dân hào hứng đón lấy những hạt cơm với niềm tin sẽ mang lại may mắn, sức khỏe và mùa màng bội thu

Khi than được mang về, họ chưa vào làng ngay mà chờ hiệu lệnh từ tiếng trống, tiếng chiêng của già làng. Than thiêng sau đó được đưa vào nhà rèn, nơi người thợ giỏi nhất làng dùng để rèn công cụ lao động đầu tiên cho năm mới. Từ đây, nghi lễ tiếp tục nối dài với những nghi thức giàu biểu tượng như cõng người lấy than lên nhà rông, hất nước cầu may, rắc cơm mới... Tất cả tạo nên một không khí rộn ràng, thiêng liêng và thấm đẫm tinh thần cộng đồng. Lễ ăn than vì thế trở thành nơi hội tụ nhiều lớp giá trị văn hóa của người Giẻ Triêng: Từ nghề rèn, dệt, đan lát đến nghệ thuật cồng chiêng, múa xoang và kho tàng tri thức dân gian được truyền nối qua bao thế hệ.

Giữ lửa di sản từ những ngôi làng vùng cao

Theo Sở VHTTDL Quảng Ngãi, Lễ ăn than hiện vẫn được duy trì ở các xã Đăk Plô, Đăk Môn và Dục Nông, với những làng tiêu biểu như Đăk Ga, Đăk Nớ, Đăk Tum, Đăk Răng. Trong đó, làng Đăk Ga, xã Đăk Plô, được xem là nơi còn giữ khá trọn vẹn các nghi thức truyền thống. Từ nhà rông, không gian lễ hội đến trang phục, cồng chiêng…, những yếu tố làm nên hồn cốt của nghi lễ vẫn hiện diện đầy đủ trong đời sống cộng đồng.

Ở một số nơi khác như Đăk Tum hay Đăk Răng, Lễ ăn than đã có những phần được giản lược để phù hợp hơn với điều kiện sinh hoạt hôm nay. Dù vậy, điều cốt lõi của nghi lễ vẫn được gìn giữ: Tổng kết một mùa đã qua, tạ ơn thần linh và chuẩn bị cho vụ sản xuất mới. Chính sự bền bỉ ấy cho thấy sức sống của di sản không nằm ở hình thức nguyên vẹn đến đâu, mà ở chỗ cộng đồng vẫn còn tin, còn thực hành và còn trao truyền.

Ông Phan Văn Hoàng, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Quảng Ngãi cho biết, việc Lễ ăn than của người Giẻ Triêng được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia mang ý nghĩa vượt lên sự tôn vinh đơn thuần. Đó còn là động lực cho công tác bảo tồn, giúp chính quyền và cộng đồng nhận diện rõ hơn giá trị di sản, từ đó khơi dậy niềm tự hào và ý thức gìn giữ bản sắc văn hóa.

"Trong thời gian tới, ngành văn hóa sẽ tập trung hỗ trợ cộng đồng duy trì thực hành nghi lễ, tạo điều kiện để các nghệ nhân truyền dạy cho thế hệ trẻ, đồng thời gắn bảo tồn với phát triển du lịch cộng đồng. Mục tiêu đặt ra là đưa di sản vào đời sống đương đại trên tinh thần giữ được cốt cách nguyên gốc, đồng thời khai thác hợp lý để tạo sinh kế cho người dân, góp phần phát triển kinh tế, xã hội địa phương", theo ông Phan Văn Hoàng.

Trong ánh than đỏ và tiếng cồng chiêng ngân vọng đại ngàn, Lễ ăn than không chỉ khép lại một mùa cũ mà còn mở ra niềm hy vọng cho chặng đường phía trước. Đó là niềm tin vào thiên nhiên hùng vĩ, vào sức lao động, vào sự gắn bó của cộng đồng. Khi di sản đã được ghi danh ở tầm quốc gia, hành trình giữ lửa từ những bản làng vùng cao cũng có thêm điểm tựa để tiếp tục lan tỏa trong đời sống hôm nay. ■

TP.HCM khởi động Liên hoan phim ngắn lần thứ 2

Hội Điện ảnh TP.HCM vừa phát động nhận tác phẩm tham dự Liên hoan phim ngắn TP.HCM lần thứ 2 năm 2026, mở ra thêm một sân chơi sáng tạo cho những người làm phim chuyên nghiệp và không chuyên trên cả nước. Không giới hạn số lượng tác phẩm dự thi, liên hoan tiếp tục được kỳ vọng trở thành điểm hẹn để các nhà làm phim trẻ thử sức, bộc lộ cá tính nghệ thuật và kết nối với đời sống điện ảnh thành phố. Theo thông báo từ BTC, các tác phẩm tham dự phải được sản xuất trong khoảng thời gian từ tháng 11.2023 - 31.3.2026. Hạn cuối nhận đăng ký là ngày 4.5.2026.

Liên hoan năm nay nhận phim ở ba thể loại: Phim truyện, phim tài liệu và phim hoạt hình, với thời lượng tối đa lần lượt là 20 phút, 10 phút và 7 phút. Tác phẩm dự thi sử dụng tiếng Việt, chưa từng tham gia các liên hoan phim khác, đồng thời bảo đảm tuân thủ các quy định của Luật Điện ảnh và Luật Báo chí.

BTC khuyến khích những tác phẩm phản ánh chân thực đời sống xã hội, con người và nhịp phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của TP.HCM hôm nay; tôn vinh những giá trị tích cực, đồng thời thẳng thắn nhìn vào các biểu hiện tiêu cực trong đời sống. Những đề tài về xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ thành phố, bảo vệ môi trường, phát triển du lịch, biển đảo… cũng được ưu tiên.

Theo kế hoạch, lễ khai mạc dự kiến diễn ra ngày 5.6; lễ bế mạc và trao giải sẽ tổ chức tối 7.6 tại Rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ. Không dừng ở một cuộc tranh tài, sự kiện còn được kỳ vọng góp phần phát hiện, bồi dưỡng lực lượng sáng tạo mới, tiếp thêm sinh khí cho điện ảnh thành phố trong dòng chảy đời sống đương đại.

ANH HUY

BẢO VỆ TRẺ EM DƯỚI 16 TUỔI SỬ DỤNG MẠNG XÃ HỘI

Bài 3:

Thế giới tăng tốc dựng "hàng rào số"

● HOÀNG HƯƠNG - H.GẤM - Q.HOA - Đ.TOÁN - H.NHUNG

Trong bối cảnh ngày càng nhiều quốc gia siết quản lý việc trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội, các đề xuất nâng giới hạn độ tuổi, thắt chặt điều kiện tiếp cận, thậm chí cấm hoàn toàn, đang gia tăng rõ rệt. Đằng sau xu hướng ấy là những lo ngại ngày một rõ hơn về tác động của mạng xã hội đối với sức khỏe tinh thần, việc học tập và quá trình phát triển toàn diện của trẻ em.

Các quốc gia trên thế giới đang tích cực tìm kiếm giải pháp tối ưu để bảo vệ thanh thiếu niên trước những rủi ro từ mạng xã hội

Rất nhiều quốc gia siết chặt pháp lý

Trước thực trạng đáng lo ngại do những tác động tiêu cực từ mạng xã hội, vào tháng 12.2025, Australia đã trở thành quốc gia đầu tiên trên thế giới cấm trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội, chặn quyền truy cập vào các nền tảng như TikTok, YouTube, Instagram và Facebook. Sau Australia, nhiều quốc gia châu Âu như Áo, Pháp, Đức, Italia, Ba Lan, Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha, Hy Lạp, Na Uy, Anh… cũng đồng loạt vào cuộc. Cụ thể, Quốc hội Pháp đã thông qua dự luật vào tháng 1.2026, theo hướng cấm mạng xã hội đối với người dưới 15 tuổi, và kỳ vọng sẽ chính thức ban hành luật này vào tháng 9 năm nay. Tại Anh, nhà chức trách cũng đang cân nhắc siết chặt quản lý chatbot AI để bảo vệ trẻ em, đồng thời xem xét khả năng áp dụng lệnh cấm mạng xã hội ngay trong năm 2026.

Tại Mỹ, Đạo luật Bảo vệ Quyền riêng tư Trực tuyến của Trẻ em (COPPA) đã đặt ra hàng rào pháp lý, ngăn các công ty thu thập dữ liệu cá nhân của trẻ dưới 13 tuổi nếu chưa có sự đồng ý của phụ huynh. Ở cấp bang, một số địa phương cũng ban hành quy định yêu cầu phải có sự chấp thuận của cha mẹ nhằm hạn chế trẻ vị thành niên tiếp cận mạng xã hội. Cùng với đó, hàng loạt vụ kiện gần đây nhằm vào các "ông lớn" công nghệ đang tạo ra bước chuyển pháp lý đáng chú ý, trong đó có những phán quyết buộc doanh nghiệp bồi thường hàng triệu USD, kèm theo các khoản phạt bổ sung sau đó.

Ở châu Á, Cơ quan quản lý không gian mạng Trung Quốc đã triển khai chương trình "chế độ trẻ em", yêu cầu áp dụng các giới hạn ngay ở cấp thiết bị, đồng thời xây dựng quy định riêng cho từng ứng dụng nhằm kiểm soát thời gian sử dụng theo từng độ tuổi. Đáng chú ý, Indonesia đã bắt đầu thực thi lệnh cấm mạng xã hội đối với trẻ dưới 16 tuổi, trở thành quốc gia đầu tiên ở Đông Nam Á áp dụng biện pháp này trên phạm vi toàn quốc.

Đạo luật đầu tiên mang tính bước ngoặt của Australia đã buộc các nền tảng mạng xã hội phải chặn người dùng dưới 16 tuổi, trở thành một trong những quy định nghiêm ngặt nhất thế giới đối với các tập đoàn công nghệ lớn. Theo quy định này, 10 nền tảng mạng xã hội gồm: Facebook, Instagram, Kick, Reddit, Snapchat, Threads, TikTok, Twitch, X và YouTube đều phải triển khai các biện pháp ngăn người dùng dưới 16 tuổi truy cập.

Theo đạo luật, trách nhiệm xác minh độ tuổi và ngăn chặn người dùng chưa đủ tuổi được đặt lên vai các công ty công nghệ. Ngoài thông tin độ tuổi do người dùng tự khai báo, các nền tảng được phép áp dụng công nghệ ước tính và xác minh khác nhau. Doanh nghiệp có thể dựa vào nhiều dữ liệu để nhận diện độ tuổi, như thời gian hoạt động của tài khoản, mức độ tương tác với các tài khoản có dấu hiệu dưới tuổi, phân tích khuôn mặt hoặc giọng nói, cùng các mô hình sử dụng trùng với khung giờ học. Hiện nay, việc dùng điện thoại đã bị cấm tại tất cả các trường học ở Australia. Đáng chú ý, luật cũng quy định các nền tảng không được buộc người dùng cung cấp giấy tờ tùy thân như cách duy nhất để xác minh độ tuổi, qua đó bảo đảm quyền riêng tư.

Chỉ một tháng sau khi đạo luật này chính thức có hiệu lực, gần 5 triệu tài khoản mạng xã hội của thanh thiếu niên Australia đã bị vô hiệu hóa hoặc xóa bỏ. Đây là số liệu chính thức đầu tiên cho thấy tác động của quá trình triển khai đạo luật, vốn đang được nhiều quốc gia theo dõi sát sao. Cơ quan giám sát an toàn trực tuyến Australia, eSafety, cho biết sẽ xem xét khởi kiện một số nền tảng chưa có đủ nỗ lực trong việc ngăn trẻ dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội; mức phạt có thể lên tới 49,5 triệu AUD, tương đương khoảng 33 triệu USD.

Đáng chú ý, sau Australia, Indonesia đã trở thành quốc gia thứ hai trên thế giới và là nước đầu tiên tại Đông Nam Á thực thi lệnh cấm mạng xã hội đối với trẻ dưới 16 tuổi từ ngày 28.3. Các nền tảng được xếp vào nhóm rủi ro cao như YouTube, TikTok, Instagram, Facebook, X và Roblox buộc phải chặn người dùng dưới 16 tuổi truy cập, bao gồm xóa hoặc vô hiệu hóa tài khoản. Một số dịch vụ có mức rủi ro thấp hơn vẫn được phép hoạt động, nhưng phải áp dụng các biện pháp bảo vệ chặt chẽ hơn như tăng cài đặt bảo mật, kiểm soát của phụ huynh và giới hạn theo dõi vị trí. Nếu vi phạm, các công ty có thể phải đối mặt với các biện pháp trừng phạt, trong đó có hạn chế tiếp cận thị trường Indonesia. Các nền tảng cũng phải tự đánh giá về an toàn trẻ em trước tháng 6 năm nay.

Sự đồng thuận lớn tiến tới làn sóng hành động

Cùng với xu hướng này, một số tổ chức quốc tế như Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) cũng kêu gọi cách tiếp cận rộng hơn, dựa trên dữ liệu. Theo đó, quá trình xây dựng chính sách cần có sự tham gia của chính phủ, các nhà cung cấp dịch vụ, nhà giáo dục và gia đình, để phản ánh sát hơn nhu cầu thực tế của trẻ em đối với mạng xã hội. Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc (UNICEF) cũng khuyến nghị các quốc gia đang cân nhắc ban hành quy định mới cần kết hợp biện pháp giới hạn độ tuổi với trách nhiệm kiểm soát chặt chẽ hơn đối với các nền tảng, các cơ chế bảo vệ quyền riêng tư, quyền tham gia của trẻ em, đồng thời theo dõi sát tác động thực tế đối với từng nhóm tuổi khác nhau.

Về phía các chuyên gia quốc tế, Cao ủy Nhân quyền Liên Hợp Quốc Volker Türk bày tỏ, ông hiểu những khó khăn mà các quốc gia đang phải đối mặt trong nỗ lực bảo đảm an toàn cho trẻ em trên môi trường trực tuyến. Từ góc độ quyền con người, điều cốt lõi là phải đặt lợi ích tốt nhất của trẻ em lên hàng đầu, trong đó có những vấn đề về bảo vệ và an toàn mà các em đang đối diện trên mạng xã hội.

Với Australia - quốc gia đầu tiên áp dụng lệnh cấm, bà Julie Inman Grant, đại diện Cơ quan giám sát an toàn trực tuyến Australia eSafety thừa nhận, vẫn sẽ có một bộ phận thanh thiếu niên chưa đủ tuổi tiếp tục sử dụng mạng xã hội. Tuy nhiên, theo bà, hiệu quả của đạo luật không nên được đo bằng việc còn hay không còn vi phạm, mà phải nhìn ở mức độ giảm thiểu tác hại trên diện rộng, và quá trình ấy có thể cần nhiều năm mới bộc lộ rõ. Tương tự quy định giới hạn tốc độ, dù vẫn có người vi phạm, các quy định này vẫn được xem là thành công vì đã góp phần giảm tai nạn và giúp giao thông an toàn hơn cho số đông.

Tại Mỹ, ông Ravi Iyer, Giám đốc điều hành Trung tâm Neely thuộc Trường Kinh doanh Marshall, Đại học Nam California (USC) cho rằng, ở cấp bang và địa phương, sự quan tâm đối với việc siết chặt quản lý mạng xã hội với trẻ em đang tăng lên rõ rệt. Theo ông, các nhà lập pháp tại California và Texas hiện cũng đang xem xét khả năng áp dụng lệnh cấm ở cấp bang vào năm 2026.

Trong khi đó, bà Daisy Greenwell, đồng sáng lập tổ chức Smartphone Free Childhood (SFC) có trụ sở tại Anh cũng khẳng định đây là vấn đề mang tính toàn cầu và hiệu ứng đang lan rộng. Bà nhận định, ngày càng có nhiều quốc gia bắt đầu đi theo hướng này; khi niềm tin được củng cố cùng với sự tích lũy thêm bằng chứng, sẽ còn thêm nhiều nước tiếp tục nhập cuộc. Đây được xem là một trong những phản ứng chính sách rõ nét nhất hiện nay.

Những động thái trên cho thấy mức độ cấp thiết trong nỗ lực của nhiều quốc gia trên thế giới nhằm tìm kiếm giải pháp hiệu quả để kiểm soát, thậm chí cấm trẻ em dưới 16 tuổi sử dụng mạng xã hội. Đã đến lúc phải hành động và Việt Nam không đứng ngoài xu thế này. Trong bối cảnh không gian mạng ngày càng phức tạp, Chính phủ Việt Nam đang thể hiện rõ quyết tâm tham gia vào nỗ lực xây dựng môi trường số an toàn cho trẻ em, thông qua việc tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý và tăng cường các biện pháp quản lý. Việc ký kết, thúc đẩy thực thi các công ước quốc tế về quyền trẻ em, cùng với các quy định trong nước về quản lý Internet và mạng xã hội, đang tạo nền tảng để Việt Nam chủ động siết chặt hoạt động của các nền tảng số.

Không dừng lại ở các quy định, theo các chuyên gia, việc sớm đẩy mạnh yêu cầu xác thực tài khoản, kiểm soát nội dung và nâng cao trách nhiệm của các doanh nghiệp công nghệ sẽ góp phần hình thành một hệ sinh thái số minh bạch, an toàn hơn. Việt Nam được kỳ vọng sẽ có những bước đi quyết liệt hơn, nhằm bảo vệ trẻ em trước các rủi ro trực tuyến, đồng thời khẳng định vai trò chủ động trong quản trị không gian số - lĩnh vực đang tác động ngày càng sâu rộng đến đời sống xã hội hiện đại. ■

(Còn tiếp)

GIẢI BÓNG CHUYỀN VĐQG 2026:

Sự trái chiều của hai nhà vô địch

BẢO ANH

Trong khi Biên phòng MB khẳng định sức mạnh tuyệt đối với chuỗi trận toàn thắng và phong độ ổn định, thì VTV Bình Điền Long An lại gây thất vọng khi thi đấu thiếu ổn định ở giai đoạn 1. Hai hình ảnh trái ngược của hai nhà ĐKVĐ quốc gia đang tạo nên bức tranh đầy kịch tính trước thềm Cup Hùng Vương 2026, nơi bản lĩnh và sự ổn định sẽ quyết định tham vọng chinh phục đỉnh cao.

Sức mạnh của nhà vô địch

Khép lại giai đoạn 1 Giải bóng chuyền VĐQG 2026, ĐKVĐ Biên phòng MB tiếp tục cho thấy hình ảnh của một tập thể bản lĩnh và ổn định khi toàn thắng cả 7 trận, giành 18 điểm để vững vàng ở ngôi đầu bảng nam. Đây cũng là đội duy nhất duy trì thành tích toàn thắng, qua đó phát đi thông điệp mạnh mẽ trong hành trình bảo vệ ngôi vương.

Sức mạnh của Biên phòng MB đến từ sự kết hợp hài hòa giữa kinh nghiệm và chất lượng đội hình. Nòng cốt là dàn tuyển thủ quốc gia như: Văn Hiệp, Ngọc Thuân, Văn Duy, Thế Khải hay Duy Tuyến - những cái tên đã khẳng định đẳng cấp trong nhiều năm qua. Bên cạnh đó, ngoại binh người Thái Lan Jakkrit Thanomnoi tiếp tục là "mảnh ghép" quan trọng, giúp đội bóng áo lính gia tăng sức mạnh ở những thời điểm quyết định.

Không chỉ sở hữu lực lượng đồng đều, Biên phòng MB còn nổi bật ở bản lĩnh thi đấu. Hai chiến thắng 3-2 trước các đối thủ cạnh tranh trực tiếp là Công an TP.HCM và Thể Công Tân Cảng đều được định đoạt ở set 5, cho thấy khả năng chịu áp lực và "tinh thần thép" của các học trò HLV Trần Đình Tiền. Đây chính là yếu tố then chốt giúp họ duy trì sự thống trị với hai chức vô địch quốc gia, 2 chức vô địch Cup Hùng Vương liên tiếp, đồng thời vừa đăng quang tại Cup Hoa Lư - Bình Điền 2026. Tuy nhiên, chặng đường phía trước sẽ không dễ dàng, khi các đối thủ đều cho thấy sự tiến bộ rõ rệt và sẵn sàng tạo nên bất ngờ. Chính điều đó càng khiến hành trình bảo vệ ngôi vương của đội bóng áo lính trở nên hấp dẫn và đáng chờ đợi hơn bao giờ hết.

Các trận đấu ở Cup Hùng Vương 2026 hứa hẹn sẽ diễn ra căng thẳng, kịch tính

Bước vào Cup Hùng Vương 2026, Biên phòng MB tiếp tục được đánh giá là ứng cử viên hàng đầu cho chức vô địch. Đối thủ của họ ở bán kết là Hà Nội - đội từng để thua 0-3 trước chính Biên phòng MB ở giai đoạn 1. Tuy nhiên, tính chất knock-out của giải đấu cùng phong độ đang lên của đại diện Thủ đô với 3 chiến thắng liên tiếp ở thời điểm cuối giai đoạn 1 giải VĐQG vừa qua hứa hẹn sẽ tạo nên thử thách không nhỏ cho các nhà ĐKVĐ.

Ở trận bán kết còn lại, cuộc đối đầu giữa Công an TP.HCM và Thể công Tân Cảng cũng rất đáng chờ đợi. Dù Công an TP.HCM từng thắng 3-0 ở giai đoạn 1, nhưng với tính chất loại trực tiếp, mọi kịch bản đều có thể xảy ra.

Thách thức cho "nữ hoàng"

Bước vào mùa giải 2026 với tư cách ĐKVĐ quốc gia, VTV Bình Điền Long An từng được kỳ vọng sẽ tiếp tục duy trì vị thế. Tuy nhiên, những gì đội bóng này thể hiện tại giai đoạn 1 giải VĐQG lại mang đến không ít lo ngại cho người hâm mộ. Dù vừa lên ngôi thuyết phục tại Cup Hoa Lư - Bình Điền 2026, phong độ của VTV Bình Điền Long An lại sa sút khi bước vào đấu trường chính. Hai thất bại trước các đối thủ cạnh tranh trực tiếp là Hà Nội Tasco Auto (0-3) và Hóa chất Đức Giang Lào Cai (2-3) đã phơi bày nhiều vấn đề trong lối chơi của đội bóng miền Tây. Đáng chú ý hơn, trận thua 2-3 trước Thanh Hóa - đối thủ bị đánh giá thấp hơn càng cho thấy sự thiếu ổn định của tập thể do HLV Nguyễn Thị Ngọc Hoa dẫn dắt.

Một trong những điểm nhấn đáng chú ý là sự trở lại của chủ công Trần Thị Thanh Thúy ở những vòng cuối giai đoạn 1. Tuy nhiên, sự bổ sung quan trọng này vẫn chưa đủ để giúp VTV Bình Điền Long An thay đổi tức thời. Khả năng phối hợp, sự ổn định trong khâu bước một và bản lĩnh ở thời điểm quyết định vẫn là những dấu hỏi lớn nếu đội bóng này muốn bảo vệ "ngôi hậu".

Thử thách tiếp theo sẽ đến với VTV Bình Điền Long An tại Cup Hùng Vương 2026, nơi họ tái đấu Hóa chất Đức Giang Lào Cai ở bán kết sau khi đã để thua 2-3 ở giai đoạn 1 giải VĐQG. Khác với lần chạm trán trước, sự hiện diện của Thanh Thúy được kỳ vọng sẽ mang lại sức bật mới cho hàng công. Tuy vậy, đối thủ của họ vẫn là một tập thể giàu sức chiến đấu và đang có phong độ ổn định hơn. Rõ ràng, hành trình tại Cup Hùng Vương của VTV Bình Điền Long An đang trở nên gian nan hơn bao giờ hết.

Ở cặp bán kết còn lại, Hà Nội Tasco Auto được đánh giá cao khi đối đầu Binh chủng Thông tin. Đại diện Thủ đô là đội duy nhất toàn thắng tại giai đoạn 1, cho thấy sự vượt trội cả về phong độ lẫn chiều sâu đội hình.

Các trận bán kết Cup Hùng Vương 2026 diễn ra trong 2 ngày 23 - 24.4; chung kết nữ và tranh hạng ba nam vào ngày 25.4; chung kết nam và tranh hạng ba nữ ngày 26.4. ■

"Thuốc thử" liều cao cho U17 Việt Nam

Vào lúc 19h30 tối nay 22.4, đội tuyển U17 Việt Nam bước vào trận bán kết Giải vô địch U17 Đông Nam Á 2026 gặp ĐKVĐ U17 Australia. Đây không chỉ là trận đấu mang tính quyết định cho tấm vé vào chung kết, mà còn được xem là "thuốc thử liều cao" cho tham vọng và bản lĩnh của thầy trò HLV Cristiano Roland.

Hành trình tại vòng bảng của U17 Việt Nam là minh chứng rõ nét cho sự tiến bộ vượt bậc. Đội bóng áo đỏ giành ngôi đầu bảng A sau trận thắng đậm U17 Malaysia 4-0, "hủy diệt" U17 Timor Leste 10-0 và cầm hòa 0-0 trước chủ nhà U17 Indonesia. Với 7 điểm, ghi tới 14 bàn thắng và không để lọt lưới, U17 Việt Nam cho thấy sự cân bằng đáng khen giữa tấn công sắc bén và phòng ngự chắc chắn.

Không chỉ dừng lại ở những con số, điều đáng nói là cách các cầu thủ trẻ triển khai lối chơi. Các học trò của HLV Cristiano Roland luôn biết cách vận hành chiến thuật linh hoạt, kiểm soát bóng tốt và tận dụng cơ hội hiệu quả. Những mảng miếng phối hợp được tổ chức bài bản, cùng nền tảng thể lực được cải thiện rõ rệt đã giúp đội bóng duy trì thế chủ động.

Tuy nhiên, thử thách thực sự chỉ bắt đầu khi U17 Việt Nam chạm trán U17 Australia ở bán kết. Đội bóng "xứ Chuột túi" đã thể hiện sức mạnh đáng gờm khi toàn thắng cả 3 trận vòng bảng, ghi 15 bàn và chỉ để lọt lưới 1 lần. Những chiến thắng trước U17 Brunei (12-0), U17 Singapore (1-0) và U17 Campuchia (2-0) cho thấy sự ổn định và hiệu quả trong lối chơi của họ.

Điểm mạnh lớn nhất của U17 Australia nằm ở thể hình vượt trội, khả năng tranh chấp tay đôi và lối chơi bóng bổng hiệu quả. Bên cạnh đó, nền tảng thể lực dồi dào giúp họ duy trì cường độ cao xuyên suốt trận đấu. Đây chính là bài toán khó cho hàng phòng ngự của U17 Việt Nam, vốn chưa phải đối mặt với đối thủ có sức mạnh tương tự kể từ đầu giải.

Dẫu vậy, cơ hội không phải là không có. U17 Việt Nam đã cho thấy khả năng tổ chức phòng ngự kỷ luật và chuyển trạng thái nhanh - yếu tố có thể gây bất ngờ trước đối thủ ưa áp đặt thế trận. Nếu giữ được sự tập trung, tận dụng tốt những tình huống phản công và hạn chế sai sót, đoàn quân của HLV Cristiano Roland hoàn toàn có thể tạo nên bất ngờ.

U17 Việt Nam quyết tâm tạo nên bất ngờ để vào chung kết

HLV Cristiano Roland nhấn mạnh, mỗi trận đấu của U17 Việt Nam tại giải đều là một trận chung kết. Đội sẽ sẽ thi đấu với tinh thần cao nhất và thể hiện những gì tốt nhất có thể. Thông điệp này cho thấy sự chuẩn bị kỹ lưỡng về tâm lý cũng như quyết tâm không khoan nhượng của toàn đội. Nếu vượt qua được "liều thuốc thử" mang tên U17 Australia, cánh cửa đến với trận chung kết sẽ mở ra, đồng thời đánh dấu bước tiến lớn của bóng đá trẻ Việt Nam trên hành trình chinh phục khu vực.

VĨNH HY

Đánh thức sức mạnh nội sinh từ du lịch thể thao

● **KHẢI HƯNG**

Từ những cung đường chạy uốn lượn giữa cao nguyên đá, những triền đèo sương phủ đến các phố cổ trầm mặc, du lịch thể thao đang nổi lên như một "làn sóng" mới của đời sống đương đại, nó giúp con người khỏe mạnh hơn, trải nghiệm sâu hơn và chi tiêu chất lượng hơn. Nếu biết kết nối chặt chẽ giữa thể thao - di sản - dịch vụ, Việt Nam hoàn toàn có thể biến mồ hôi trên đường đua thành giá trị gia tăng cho kinh tế địa phương, đồng thời góp phần lan tỏa "sức mạnh mềm" của văn hóa dân tộc.

Giải thể thao đồng thời quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam

Khi vạch xuất phát trở thành cánh cửa bước vào di sản

Vài năm trở lại đây, không khó để bắt gặp hình ảnh hàng vạn người cùng "đổ" về một điểm đến chỉ để chạy. Marathon, trail, triathlon (3 môn phối hợp), đua xe đạp đường trường, bơi biển, rồi cả những giải golf quốc tế… đang tạo nên một bức tranh sôi động của du lịch thể thao tại Việt Nam. Điểm đáng chú ý là người tham dự không chỉ tìm kiếm một tấm huy chương hay một thành tích cá nhân, mà họ còn mua một trải nghiệm trọn gói, nơi mỗi km là một lát cắt của cảnh quan, lịch sử và đời sống cộng đồng.

Nếu chỉ để rèn luyện sức khỏe, người ta hoàn toàn có thể chạy quanh công viên hay trên máy tập. Nhưng khi khoác bib, đứng trước vạch xuất phát ở Đồng Văn, Sa Pa, Huế, Hội An… người chạy thực sự bắt đầu một hành trình khác, đó là hành trình chạm vào không gian văn hóa. Cung đường vì thế không còn là lớp nhựa đường vô tri, mà trở thành "dải lụa" dẫn lối qua bản làng ẩn hiện trong sương, qua những triền đồi, con đèo, bờ biển, qua nhịp sống phố thị và cả những trầm tích của thời gian.

Điều làm nên bản sắc cho du lịch thể thao ở Việt Nam chính là khả năng "Việt hóa" một mô hình sự kiện vốn phổ biến ở phương Tây. Ở nhiều giải đấu, trạm tiếp nước không chỉ có chuối, nước điện giải, mà còn có nụ cười và trang phục truyền thống của đồng bào; tiếng khèn, câu hò, nhịp trống hội; những thức quà địa phương gói trong sự mến khách. Vận động viên được tiếp sức bằng năng lượng thể chất, đồng thời được "tiếp lửa" bởi chất văn hóa. Khi đó, thể thao không đứng riêng như một cuộc đo sức, mà trở thành một cách thực hành - quảng bá - lan tỏa giá trị văn hóa phi vật thể.

Nhìn rộng ra, "cơn sốt" du lịch thể thao hôm nay cũng có thể xem như một sự tiếp nối tinh thần thượng võ của người Việt Nam đó là bền bỉ, dẻo dai, vượt khó, hướng thiện. Những bước chạy kiên trì qua đèo dốc gợi nhắc một phần ký ức về những hành trình gian khó của cha ông; những cuộc đua thuyền, hội vật, trò chơi dân gian… vốn đã là "thể thao cộng đồng" từ lâu đời, nay được tổ chức chuyên nghiệp hơn, hội nhập hơn, nhưng vẫn có thể giữ được hồn cốt nếu biết đặt văn hóa làm trụ cột.

Động lực kinh tế mới

Du lịch thể thao không chỉ là một phong trào rèn luyện. Ở góc độ kinh tế, đây là phân khúc giàu tiềm năng bởi đặc trưng rất rõ đó là khách có động cơ mạnh, chi tiêu tốt và ở lại lâu hơn. Người tham gia giải hiếm khi đi một mình. Họ mang theo bạn bè, gia đình, thậm chí đội ngũ hỗ trợ; thường đến sớm để làm quen thời tiết, thử đường; và ở lại sau giải để nghỉ ngơi, phục hồi, kết hợp tham quan.

Hệ quả là toàn bộ chuỗi dịch vụ địa phương được "kích hoạt" lưu trú kín phòng, vận tải tăng chuyến, ẩm thực địa phương nhộn nhịp, sản phẩm thủ công, quà lưu niệm có thêm đầu ra. Nếu tổ chức bài bản, một sự kiện thể thao còn giúp địa phương kéo dài mùa du lịch, phân bổ dòng khách ra ngoài các kỳ cao điểm, từ đó giảm áp lực hạ tầng và tăng hiệu quả khai thác.

Đặc biệt ở phân khúc cao cấp, các giải golf quốc tế hay sự kiện thể thao kết hợp nghỉ dưỡng có khả năng tạo ra giá trị truyền thông và kết nối đầu tư rất lớn. Điều quan trọng là địa phương không nên chỉ "đếm khách", mà cần học cách "đếm giá trị" - giá trị chi tiêu, giá trị thương hiệu điểm đến, giá trị lan tỏa cho cộng đồng làm du lịch.

Ở đây, du lịch thể thao hoàn toàn có thể đóng góp thiết thực vào mục tiêu phát triển công nghiệp văn hóa, bởi bản thân mỗi sự kiện là một "sản phẩm" tích hợp nội dung - trải nghiệm - dịch vụ - truyền thông. Chủ trương coi văn hóa là nền tảng, là nguồn lực nội sinh, đồng thời phát triển công nghiệp văn hóa gắn với du lịch đã được nhấn mạnh trong các định hướng lớn gần đây.

Trong kỷ nguyên số, một sự kiện thể thao không chỉ diễn ra tại nơi tổ chức. Nó lan tỏa tức thì trên mạng xã hội, trên các nền tảng phát trực tiếp, qua video flycam, ảnh check-in, bản đồ hành trình, ứng dụng theo dõi vận động viên… Một khoảnh khắc đoàn người đổ dốc giữa kỳ quan thiên nhiên, hay một cú bứt tốc qua phố cổ, có thể trở thành "nội dung toàn cầu" chỉ sau vài cú chạm màn hình.

Tinh thần "văn hóa là sức mạnh nội sinh", "văn hóa phải đi trước soi đường", gắn phát triển với bền vững, với chuyển đổi số là các định hướng xuyên suốt cần được cụ thể hóa vào cách làm du lịch thể thao hôm nay. Từ những sân chơi nhỏ đến các ngày hội quy mô lớn, du lịch thể thao đang mở ra một cánh cửa giàu triển vọng vừa nâng cao thể lực cộng đồng, vừa tạo sản phẩm du lịch đặc sắc, vừa lan tỏa hình ảnh Việt Nam trên "mặt trận" truyền thông hiện đại. Mỗi cung đường băng qua bề dày lịch sử, mỗi giải đấu tổ chức chuyên nghiệp không chỉ là câu chuyện thành tích, mà còn là câu chuyện về niềm tự hào, về bản sắc, về cách chúng ta biến tài nguyên thiên nhiên, văn hóa thành giá trị phát triển.

Vấn đề còn lại là cách làm: Làm sao để không chỉ "đông người tham gia", mà còn "đúng chuẩn tổ chức"; không chỉ "đẹp trên ảnh", mà còn "tốt trong trải nghiệm"; không chỉ "sôi động một ngày", mà còn "lợi ích dài lâu". Khi những câu hỏi đó được trả lời bằng chính sách nhất quán và quản trị chuyên nghiệp, du lịch thể thao sẽ thực sự trở thành một nhịp cầu văn hóa rực rỡ đưa Việt Nam sánh vai cùng bè bạn năm châu, bằng sức khỏe, bằng trải nghiệm, và bằng sức mạnh mềm của một nền văn hóa giàu bản lĩnh. ■

Đội vô địch Việt Nam trở lại AFC Champions League Elite

Theo thông báo từ AFC, đội vô địch V.League 2025/26 sẽ trở lại AFC Champions League Elite mùa 2026/27. Thế nhưng, CLB này sẽ phải bắt đầu hành trình từ vòng play-off. Trong khi đó, đội Á quân của V.League 2025/26 sẽ tham dự AFC Champions League Two. Cũng theo điều lệ, đội vô địch Cup Quốc gia sẽ góp mặt tại giải vô địch các CLB Đông Nam Á mùa tới.

Trong trường hợp đội vô địch cả V.League lẫn Cup Quốc gia, CLB này sẽ tham dự cả AFC Champions League Elite và giải vô địch các CLB Đông Nam Á 2026/27. Suất còn lại tham dự AFC Champions League Two thuộc về đội Á quân V.League. Tương tự, nếu vô địch Cup Quốc gia và xếp Á quân V.League, CLB này sẽ tham dự giải vô địch CLB Đông Nam Á đồng thời góp mặt tại AFC Champions League Two. Suất đá play-off AFC Champions League Elite vẫn sẽ thuộc về đội vô địch V.League.

K.TUẤN

Giải đua xe đạp "Chung tay kiến tạo hòa bình"

Sở VHTTDL tỉnh Quảng Trị phối hợp với Báo Thanh Niên tổ chức Giải đua xe đạp tỉnh Quảng Trị năm 2026 với chủ đề "Chung tay kiến tạo hòa bình". Đây là một trong những hoạt động mở đầu quan trọng trong khuôn khổ Lễ hội Vì hòa bình năm 2026.

Giải đấu thu hút hơn 260 vận động viên đến từ 31 câu lạc bộ xe đạp trong nước và các đoàn quốc tế đến từ các tỉnh Savannakhet, Khammuon, Salavan, Champasak (Lào); Nakhon Phanom, Mukdahan (Thái Lan). Sự tham gia của các đoàn quốc tế góp phần nâng cao chất lượng chuyên môn, đồng thời tăng cường giao lưu văn hóa, thể thao giữa các địa phương trong khu vực.

Bên cạnh các nội dung thi đấu, Ban Tổ chức còn trao học bổng cho 10 học sinh nghèo vượt khó học giỏi và hỗ trợ các gia đình chính sách có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn phường Quảng Trị.

T.NHẬT

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Vinh danh tác phẩm hội họa về Việt Nam của họa sĩ Chile

Tại Đại sứ quán Việt Nam ở Santiago (Chile) đã diễn ra Lễ trao giải Cuộc thi "Chile - Việt Nam: 55 năm quan hệ ngoại giao". Cuộc thi do Đại sứ quán Việt Nam tại Chile phát động từ tháng 9.2025, nhân kỷ niệm 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước (25.3.1971 - 25.3.2026).

Sự kiện trưng bày 27 tác phẩm hội họa của 27 họa sĩ Chile, thể hiện góc nhìn nghệ thuật về đất nước và con người Việt Nam. Ban giám khảo đã trao Giải Nhất cho họa sĩ Leandro Araneda Muñoz với tác phẩm "Reverdecer" (Hồi sinh), Giải Nhì cho Daniel Ponce với "Bosques del encuentro" (Những khu rừng của cuộc gặp gỡ) và Giải Ba cho Mauricio Díaz Castro với "1, 2, 3 Vietnam".

KHẢ HÂN

Nhật Bản ghi nhận 236 ca mắc sởi

Nhật Bản đang đối mặt với làn sóng gia tăng ca mắc sởi khi từ đầu năm 2026 đến đầu tháng 4 đã ghi nhận 236 trường hợp, mức cao nhất kể từ sau đại dịch. Trước đó, năm 2025 ghi nhận 265 ca. Theo giới chức y tế, khoảng 50% ca mắc nằm trong nhóm 10-29 tuổi, trong đó nhiều người chưa tiêm đủ vắc xin. Tokyo là địa phương có số ca cao nhất với 72 trường hợp, tiếp theo là Kagoshima (27 ca) và Aichi (23 ca).

Giới chuyên môn khuyến cáo người dân nên tiêm đủ 2 mũi vắc xin để phòng bệnh hiệu quả.

TRÂM ANH

Rực rỡ sắc màu Hàn Quốc tại Hà Nội

● **P.MINH**

"Lễ hội Văn hóa và Du lịch Hàn Quốc 2026" sẽ diễn ra tại Hà Nội từ ngày 23-26.4, hứa hẹn trở thành một sự kiện văn hóa nổi bật, nơi công chúng có thể khám phá trọn vẹn vẻ đẹp truyền thống lẫn hiện đại của Hàn Quốc, đồng thời tiếp cận nhiều thông tin du lịch hữu ích cùng chuỗi trải nghiệm phong phú, hấp dẫn.

Lễ hội Văn hóa và Du lịch Hàn Quốc 2026" sẽ mang đến hình ảnh Hàn Quốc gần gũi hơn với người dân Việt Nam

Đây là sự kiện kết hợp quảng bá văn hóa và du lịch Hàn Quốc, do Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam phối hợp cùng Trung tâm Văn hóa Hàn Quốc tại Việt Nam tổ chức. Trong bối cảnh lượng du khách Việt Nam đến Hàn Quốc đang tăng trưởng mạnh mẽ, chương trình không chỉ góp phần thúc đẩy du lịch mà còn tăng cường kết nối, làm sâu sắc hơn mối quan hệ giao lưu văn hóa và du lịch giữa hai quốc gia.

Với khẩu hiệu "Cảm nhận Hàn Quốc của bạn" (Feel Your Korea), sự kiện mang đến bức tranh sinh động và đa sắc về văn hóa Hàn Quốc, với sự tham gia của nhiều cơ quan chính phủ như Cơ quan Sáng tạo Nội dung Hàn Quốc, Tổng công ty Thương mại Nông nghiệp, Thủy sản và Thực phẩm Hàn Quốc, cùng Cơ quan Hỗ trợ Doanh nghiệp vừa và nhỏ và Khởi nghiệp Hàn Quốc.

Vào ngày 23.4, chương trình giao lưu "Hallyu Talkshow" sẽ diễn ra với sự góp mặt của nhiều khách mời nổi bật như nam diễn viên Hàn Quốc Jung Il-woo, gương mặt quen thuộc trong bộ phim hợp tác Việt - Hàn "Mang mẹ đi bỏ" hay ca sĩ YouTuber Quang Vinh, người được yêu mến trong lĩnh vực du lịch… Chương trình được kỳ vọng mang đến những câu chuyện trải nghiệm sinh động về Hàn Quốc, xoay quanh các chủ đề hấp dẫn như du lịch, ẩm thực, làm đẹp và điện ảnh, qua góc nhìn gần gũi và thực tế từ các khách mời.

Tại sự kiện lần này, Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam sẽ tập trung giới thiệu các điểm đến địa phương đặc sắc với chủ đề "Hallyu Fan Tour", hướng tới cộng đồng người hâm mộ làn sóng Hallyu. Chương trình mang đến những gợi ý du lịch độc đáo như hành trình khám phá các địa điểm quay MV K-pop, phim truyền hình nổi tiếng, giúp du khách có cơ hội trải nghiệm Hàn Quốc theo cách gần gũi và sống động hơn. Thông qua hoạt động này, chương trình kỳ vọng sẽ góp phần thúc đẩy nhu cầu du lịch Hàn Quốc trong cộng đồng người dân Việt Nam, đặc biệt là nhóm đối tượng trẻ luôn dành sự quan tâm lớn cho làn sóng Hallyu và các xu hướng văn hóa Hàn Quốc hiện đại.

Đặc biệt, Tổng cục Du lịch Hàn Quốc phối hợp cùng Bảo tàng Nghệ thuật Arte Museum mang đến cho khách tham quan trải nghiệm nghệ thuật đa phương tiện sống động ngay tại khu vực sân khấu. Không gian trình diễn được thiết kế theo nhiều chủ đề đặc sắc như cảnh đêm Gwanghwamun, Hanbok, chữ Hangeul hay rừng Hàn Quốc, tạo nên hành trình khám phá đầy ấn tượng về văn hóa và thiên nhiên Hàn Quốc.

Tại khu vực pop-up K-Content (nội dung giải trí) của Cơ quan Sáng tạo Nội dung Hàn Quốc, khách tham quan có thể chiêm ngưỡng các đạo cụ và vật phẩm từng xuất hiện trong bộ phim "Ngự trù của bạo chúa" và webtoon (truyện tranh kỹ thuật số) nổi tiếng "Tôi thăng cấp một mình" (Solo Leveling).

Tại khu vực pop-up K-Heritage (di sản Hàn Quốc) do Trung tâm Văn hóa Hàn Quốc tại Việt Nam phối hợp cùng Bảo tàng Quốc gia Hàn Quốc, điểm đến văn hóa đang thu hút đông đảo du khách tại Hàn Quốc, khách tham quan sẽ được đắm mình trong không gian trưng bày di sản văn hóa đặc sắc của xứ sở Kim chi. Còn tại khu vực pop-up K-Food (ẩm thực) và K-Beauty (làm đẹp), khách tham quan sẽ được trải nghiệm không gian ẩm thực Hàn Quốc đặc sắc cùng các món ăn, đồ uống phong cách Hàn - Việt sáng tạo, đồng thời khám phá khu trưng bày mỹ phẩm Hàn Quốc mới nhất và tham gia nhiều hoạt động hấp dẫn như quay số trúng thưởng.

Thông qua sự kiện, Tổng cục Du lịch Hàn Quốc tại Việt Nam hướng tới giới thiệu các sản phẩm du lịch phù hợp với thị hiếu khách Việt Nam, đặc biệt là những lĩnh vực được yêu thích như K-pop, ẩm thực, mua sắm, làm đẹp, phim ảnh, game và webtoon. Qua đó, góp phần tạo nền tảng thúc đẩy mục tiêu đón 600.000 lượt khách Việt Nam đến Hàn Quốc trong năm 2026.

Tại "Lễ hội Văn hóa và Du lịch Hàn Quốc 2026", chương trình sẽ giới thiệu những nét đặc sắc của văn hóa và du lịch Hàn Quốc, mang đến hình ảnh "Hàn Quốc gần gũi hơn" với người dân Việt Nam, qua đó góp phần thu hút thêm du khách Việt Nam trong thời gian tới. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Cần một chiến lược cân bằng

● **LƯƠNG SAN**

Thuế thu nhập gia đình tại Anh đang trở thành tâm điểm tranh cãi khi các hộ gia đình được cho là phải gánh thêm khoảng 4.000 - 4.500 bảng Anh, trong bối cảnh chính sách tài khóa dưới thời Bộ trưởng Tài chính Rachel Reeves.

Theo đánh giá của Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), Anh hiện nằm trong nhóm quốc gia tăng thuế với tốc độ nhanh nhất thế giới, phản ánh áp lực thực sự đang đè nặng lên các hộ gia đình và doanh nghiệp.

Dự báo của IMF cho thấy, các đợt tăng thuế liên tiếp có thể đẩy tổng gánh nặng thuế của Anh lên mức cao nhất trong thời bình, tương đương 42,1% GDP vào đầu thập kỷ tới. Điều này đồng nghĩa với việc khoảng 130 tỉ bảng Anh sẽ được huy động thêm so với thời điểm đảng Lao động lên nắm quyền, tương đương mức tăng trung bình hàng nghìn bảng Anh mỗi hộ gia đình. Với tốc độ này, hệ thống thuế của Anh được dự báo sẽ tiến gần các quốc gia có mức thuế cao như Đan Mạch, thay vì duy trì sự linh hoạt vốn có so với mô hình thuế thấp hơn như Mỹ.

Tuy nhiên, điều gây tranh luận là dù gánh nặng thuế gia tăng mạnh, ngân sách công vẫn tiếp tục đối mặt nhiều áp lực, đặc biệt trong lĩnh vực quốc phòng. Hiện tại, Anh đang thiếu hụt khoảng 28 tỉ bảng Anh cho ngân sách quốc phòng, trong khi các cam kết nâng chi tiêu quân sự lên 2,6% GDP vào năm tới đang tạo thêm áp lực lên chính phủ của Thủ tướng Keir Starmer. Điều này đặt ra câu hỏi lớn về cách thức cân đối giữa an sinh xã hội, thuế khóa và an ninh quốc gia.

Trong nội bộ đảng Lao động cũng xuất hiện những quan điểm trái chiều. Một số ý kiến cho rằng cần cắt giảm phúc lợi xã hội để ưu tiên ngân sách quốc phòng, trong khi phe khác phản đối mạnh mẽ vì lo ngại tác động tiêu cực đến người dân thu nhập trung bình và thấp. Sự chia rẽ này cho thấy bài toán ngân sách của chính phủ không chỉ mang tính kinh tế mà còn là vấn đề chính trị nhạy cảm.

Trong bối cảnh đó, người dân Anh đang chịu sức ép kép là thuế tăng nhanh trong khi dịch vụ công và an ninh quốc gia vẫn đòi hỏi nguồn lực lớn hơn. Việc IMF cảnh báo tốc độ tăng thuế "nhanh nhất thế giới" phản ánh thực tế rằng gánh nặng tài chính đang ngày càng dịch chuyển về phía các hộ gia đình.

Đã đến lúc, cần một chiến lược cân bằng giữa tăng thu ngân sách và kiểm soát chi tiêu hiệu quả, nếu không nguy cơ bất ổn kinh tế - xã hội là khó tránh khỏi. Bài toán của chính phủ Anh không chỉ là "tăng hay giảm thuế", mà là làm thế nào để duy trì tăng trưởng mà không khiến người dân chịu thêm áp lực tài chính ngày càng lớn. ■